

30866

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3 } చెన్నపట్టణము 1916 సం॥ నవంబరు నెల 9 వ తేది గురువారము } No 185
సంపుటము. 3 } స శ నా మ స ం వ త్స ర కా త్రి క మా స శు ద్ధ పౌర్ణమి ౧౯౧౬ } సంచిక ౧౮౫

MAN REPAIRING TABLET

మహాకవిగారి ప్రసిద్ధమైన దివ్య
బౌద్ధము. అనేక ఇంగ్లీషు డాక్టర్లు పరీక్షింపబడినది.
ఇచ్చియున్నారు. ఈ బౌద్ధము దుష్టలను కల
క్రొత్తరక్తమును కలుగ చేసి మిక్కిలి బలమునిచ్చును.
ఇందులను చేసిన మూలకలు అనేకము. ఆవి ఏకదా
యము, దామియయానా. కనుక కుంకుమపూవు, స్వేదన
గడ్డలు, చందనం, ఒప్పియోకల్లా అగ్ని పానాణము, ముష్టి
Sold Everywhere

530
అందు కంపెనీ.
ఇంగ్లీషు ముందుల వ్యాపారులు,
మద్రాసు 260, నై నాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు
Tel. Address: "Increase"

సంగీత ప్రదాయని

వెల రూపాయలు 3.
ఈ గ్రంథము ఆత్మప్రసిద్ధి కెందెస వాక్కిడాస్ గారి
విద్యాపారంగతులైన విద్యార్థులైన వనవాచాస్యలు, కె. వి.
శ్రీనివాస అయ్యంగారు, వీణ కృష్ణమూర్తియ్యలు వీరలచే
రచింపబడినది. ఇందులకు సంగ్రహమును అభ్యాసపద్ధతులు
ను, స్వరజతులు, వ్యములు, తాళగయ్యగారి కృతులు, పట్నం
ను బహుభాషా కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు,
మూడు 140 పుటలకు స్వర, సాహిత్యతాళ, కాలము
లకుగురుతు లేర్పరచి అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగునటుల
వ్రాసబడియున్నవి. హాస్యనిరూపము, వీణ ఈ ఉభయవాద
ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నుపయోగించు
విధములును వ్రాసబడి యున్నవి. డిజిల్ క్రాను 16 పుటలు
నైజు 500 పుటలు. దశసరి స్టేసు కాగితములలో ముద్రితము.
కాలికో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది.
వలయువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.

మెసర్సు హో అందు కంపెనీ,
546 క్రింట్స్, మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

ఆచార్యుని రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలను
పుండ్లను, ప్రాణనోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనాదాసాగ్నపల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాచిరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుంకుమకు 4 బౌద్ధుల బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తికరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No. 144 No. 2, BOMBAY.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పలమాన్యును వాయువుపోట్ల పోగొట్టును
పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి
7, తంబునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఏకభాషావిప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి. అధికము.
ఆంధ్రపత్రికా ముద్రకాలయము,
తంబునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకము.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

ఆంధ్రచర్మకౌశాల - విద్యాప్రసూతి.

ఇది శ్రీయుత కట్టచంది రామలింగారెడ్డి గారిచే
వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7 తంబునెట్టి వీధి, మద్రాసు

POCKET LEVER WATCH.

WITH 12 PRESENTS PRICE RS. 3-8-0

	12 బహుమతుల వివరము	
	1. తాళము చెవితోడ	
	2. పూజగంట	
	3. ఇమిడేషన్ బటన్ చెరిస	
	4. ఆద్వముడు వ్యవయమునుచూ	
	5. రూకలుంచు పెట్టె	
	6. గడియారపు గొలుసు	
	7. రోమనంహారి గబ్బు	
	8. గడియారకంసాసు	
	9. పెంటుబుడ్డి	
	10. గడియార తోటపంచి	
	11. చేతిగడ్డ (చేరుమాల)	
	12. పాముగారం.	

వెల రూ. 3-8-0. 5 సం॥ ల గ్యారంటీ.
వేగిరపడుకు !
ఈ సమయము చుట్టిమెన్నటికి గాదు. మా స్వాగతం
శ్రీమం గడియార మొకటి తెప్పించి 12 బహుమతులు
మతి. ఈ గడియారమును చక్కగ నుంచుకొన్న మొదల చాల
కాలము పనిచేయును. గవర్న మెంటుకాలమునకు సరిగిపోవు
ను. ఇది చిన్న నైజాన మిగుల సందర్భము గలది. కొద్ది
వెలగల గడియారములలో విడి మేలైనది. ప్రతివారును తీయు
దురను తలంపున స్వల్ప వెల నుంచితము.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
గడియారముల దిగుమతి చేయువారు.
నెం. 6, వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామలకూరుపేట, మద్రాసు.

కూరకాయల, పువ్వుల విత్తులు.
పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజామొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరుకును. కావలసినవానికి ధరల పుస్తకము సంపాదించును.
మా విలాసము:—
యం. ఓబళ్ళపల్లి అండుబ్రదర్స్,
588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

ఆత్మజ్ఞానా సంఘము.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
చిన్నపైజా చక్కనికూర్పు. వెల రు. 0.8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
591 పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డెరాలు - గ్యాసుడిఫి
ములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె
దము - క్యాటలాగు కావలెనా. (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

శా ర దాం బ
ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూప
బడినది. వెల 0—4—0 పోస్ట్జేబేటు.
ఆంధ్రపత్రిక ప్రెస్, 7, లెంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

సీ. గోపాలనాయకర్, బేసేక్ ఫౌండ్రీ వద్రాసులో
40 సంవత్సరములకు పైగా స్థాపించబడినది. వీరలు ఇంజనీరింగ్
యర్లు యంత్రములను తయారుచేయువారు ఆయిరక్ట్
ఫౌండర్స్ గాన మీ కేమి కావలయుననినను వీరికి తప్పక
గౌరవించుడు. 557
Approved by Text Book Committee
కథలపుస్తకములు:—(1) సరస్వతి (2) సులోచన
(3) కాశ్యప వెల రు. 0.4-0 దేహరోగ్యమును, ధాతు
పుష్టియు నొసంగు లానికమాత్రులు 48 కి రు. 1-0-0.
523 “విద్యానిధి”, 87 రామస్వామిపేటి, మద్రాసు.

చిన్న పురుగులు 124
వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.
చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట,
పుర్రెవై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన
గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగువలె రేయిబవళ్లు,
విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో
మీ మీగ్గుహములలోని నేల కొట్టెల్ల
బంగారుతో నింపబడియుండును.
తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈచుండు
పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పోయిందె
తనెట్టిగ సహకారిగా నుండదగినబంటు.
చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరో
ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక
ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల
వాటితో సహధ్యాయు గావలసినవచ్చును.
కావున నిట్టి పరమశత్రువును

“కామినియా నూనె”
సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగట్టును.
వెండ్రుకలను రాలివేయును. పుర్రెచుండును బోగట్టును.
తలకట్టును పరిశుభ సుగంధద్రవ్యము.
ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోస
మున పడకుడు.
వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1—0—0 వి. పి. రు. 0—4—0
,, 8-కి రు. 2—10—0 వి. పి. రు. 0—7—0
ఉ చి త ము.

ఈ సుగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, అర్ధశాస్త్రీ
పంపునొకవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు గరిహిపునంత
నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.
సోలు ఏకెంట్లు:—
ఆంగ్లో యుడియన్ డ్రస్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జుమ్మా సునీదుపేటి, బొంబాయి.

వృత్తాంత లేఖలు:

(౧)
వీలూరువార్తలు.
(మావి లేఖకుడు)
క ల రా

వీలూరు నవంబరు 7.— వార్తముగోజులనుండి ఈపట్టణమున కలరా జాడ్యము ప్రజల బాధించుచున్నది. నాలుగు సంవత్సరములనుండి యీపట్టణములో కలరా లేదు. ఈసంవత్సరము లధికవర్షములచేత తిరిగి యీజాడ్యము పుట్టినట్లు తోచుచున్నది. ఈపురమున పరిశుభ్రముగా నుండునట్టియు బ్రాహ్మణులు నివసించునట్టియు ప్రదేశములందే జాడ్య మధికముగా నున్నది. ప్రజలు బహు భయపడితులయు యున్నారు. మునిసిపల్ వారు జేయవలసినపని చేయుచున్నారు; కాని జాడ్యము తగ్గిపోవు చిహ్నములు గానిండుట లేదు. నిన్నటిదినము 15 గురికి కలరా తగిలినది. 11 గురు చనిపోయిరి.

అతిథి మహారాజాగారు
ఈనెల 24వ తేదీని కొచ్చిక్ మహారాజాగారి కీపురమునకు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది.

బ్రహ్మపుర వార్తలు.
(మాస్వకీయ విలేఖరియొద్దనుండి)
కాలమానము.

బ్రహ్మపురం నవంబరు 7:—ఆంధ్రదేశ మంతటి తోబాటు మాపట్టణముగూడ నతివృష్టిచే నష్టము బొందవలసి వచ్చినది. అయితే, ప్రాణనష్టముగాని, ధననష్టముగాని యే మాత్రమును గలుగలేదని నడుపుటకు సంతస మగుచున్నది. ఈవిషయమున, మాపుర మేనడితీరమునను లేకుండుట మా భాగ్యమే. మొన్నటినుండియు నెండలు కాయుచున్నవి. వర్షము మరి కురియదని నమ్ముచు న్నారము.

మామూరి స్వరాజ్యసమితిని పెద్దబలో కొందరు తేరకుండు తెంతయు శోచనీయము. వారు దోషవిచారణ కాఖవారికి భయపడుచున్నారని దోచుచున్నది. మల్లాది కృష్ణమూర్తిపంతులు, బి. పి. బి. ఎల్ గా రధ్యక్షులు. ఎర్రబోలు అప్పలనరసయ్యనాయుడు, బి. పి. బి. ఎల్ గారు కార్యదర్శి, వీరుగాక, రావిగంటి వేంకటరమణమూర్తి, బి.పి. (ఆనప్ప) బి. ఎల్; నాథి జగన్నాధరావు బి. పి. బి. ఎల్, మున్నగు ఉత్సాహవంతులగు, ఆంధ్రయాతన, కార్యకూరుల నేతలు కష్టపడి పనిచేయుచున్నారు. ఇటీవల పోలీసుకాఖ వారి సమితిసభ్యుల నామముల గనుగొనుటకై పురములో రహస్యముగా పటాలోపము జేయుచున్నారు. ఈ సంగతి తెరిగి, కార్యదర్శిగారు, ఇందు రహస్య మేమియు లేదనియు ను, మండలాధిపతిగారు గాని, చుర్రెయితర రాజకీయోద్యోగి యులుగాని తమ్ము నిర్భయముగా నడిగినచో తామే సమితి యొక్క సభ్యుల నామముల నీయును న్నామని నుడివియున్నారు. ఇంకను ఈశశిభిష లెందులకో? స్వరాజ్యదర్శియు జారత్వముగాని, చోరత్వముగాని, రాజద్రోహముగాని కాదే?

దిపావళి
దిపావళి జయప్రథముగా జరుగలేదు. జర్మనీ ఆస్త్రియా లీనుండి మంచి మతావీలు యుద్ధకారణమున రాలేదు. ఇదియు నొక మేలే: కుమ్మకయ్యము తప్పినది. ఆనాడు మాయూరి లోని యుత్సాహవంతులగు విద్యార్థులకు నాయకమణియగు శ్రీయుత న్యాయపతి నారాయణమూర్తి పంతులుగారు, తమ మిత్రబృందముతోగూడ, జాతీయగీతములబాడుచు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల సహాయార్థము ధనమును సేకరించిరి. అనాడు మద్రాసు జాతీయనిధికిగూడ కొందరు ధనమును ప్రోగుజేసిరి. రాబోవు శత్రురమునుండి ఈరెండవ వనూళ్లు మానుటకు తీర్మానింపబడినది.

అమృతవాణి
మాయూరిలోని ఆంధ్రయువజను లొకరు “అమృతవాణి”యనుపేర నొక తెలుగు పక్షపత్రిక నొకదాని స్థాపించి మామండలమున నాంధ్రోద్యమవ్యాప్తికై సేవజేయదలచి తగుప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. మాపురజను లాతనికి తగుసహాయముజేసి, పత్రికకు దోడ్పడెదరుగాకయని కోరుచున్నాము. మామండలములోని యాంధ్రులపక్షమున, నొక పత్రికయు లేకుండు టింతకాలమునకును గొప్పలోటుకదా!

చెన్న పురింగార్చియొకచిన్న కథ.

[కురంగేశ్వరుడు]
బమ్మెగ పోతరాజు నెఱుంగనివారు లేరు. అతడు నరస్తుతిసేయ నొల్లమియును నరులకుఁ గృతినీయ నొల్లమియుఁ గూడ నెఱుంగనివారు లేరు. అతనికడ గువ్వల చెన్నుడను నొక గొల్ల సేనకుఁ దుండెనట. వాడు పోతరాజుగారియెడ నత్యంత భక్తియుక్తుడై మిగుల యోగ్యతగలిగి పరిచర్య సేయుచుండె వాని భక్తికిమెచ్చి యమృతహాకిని నీకేమి కావలయునో కోరు కొమ్మని యడుగ వాడు “మహాత్మా నానై నొక పద్యముఁ జెప్ప” డని ప్రార్థించిన యా కవిత రేఖ్యుండు వాని యమా యకత్వమునకును భక్తికిని సంతసించి వల్లెయని వానినై వైదు పద్యములు చెప్పెనట. అందు మూడు మాత్రము లభించినవి వాని నీక్రిందఁ బొందుపరచితిని.

- క॥ కలిమిగల లోభికన్నను ।
సులభంబునఁ జేదమేలు సుజనుడైనక ।
కలుములవి శాశ్వతములా ।
కులగిరులా కదలకుండ గువ్వలచెన్నా ॥ 1.
క॥ గుడిగూలును నుయిల్పాడును ।
వడినీళ్లు జెరువుదెగును ననములు భిలమా ।
జెడనిది పద్యము సుమ్మి ।
గుడమునలెక సరసులెన్న గువ్వలచెన్నా ॥ 2.
క॥ నిలువెల్ల నమృతదేహము ।
పలుకెల్ల శిలాక్షరంబు పరికింపం గా ।
దలపెల్ల ధర్మమార్గము
కులపానన మూర్తికన్న గువ్వలచెన్నా ॥
తక్కిన రెండుపద్యములును దొరకలేదు. ఈ పద్యములైదును లోకమున వ్యాప్తమైయుండినఁ గొన్ని నాళ్లకు నొక నాడు కృష్ణ దేవ రాయలు ను రాణియును మేడవై సాగటాల నాడుమండఁ బన్నిదములన్నియు రాణి నెల్పుచుండెనట. అంతటరాజు సావేగండ్ల యామాటు నే నెగల్పెద చూడుమని “కులగిరులా కదలకుండ, గువ్వల చెన్నా” అనుపద్యమును జనువునుఁ చూచికను దొరలెంపనది యాతడు గెల్పెనట! అదియాదారిని బోవుచున్న చెన్నుని చెవింబడి తనవైఁ బద్యముఁ జదివినవానిఁ బహూకరింపమి కూడదనియించి తనవైనన్న జీర్ణకంబళమును, మోడుకాకులను కుంకుడు గింజలును మేడవైకి విసర నవి రాజదంపతుల ననుమఁబడెనట. రాజు వెఱగండి యుడంతయు విచారించి చెన్నునిరావించి యిదియేమని యడుగ మహాప్రభూ నానైఁ బద్యముఁ జదివినవారి బహూకరింప నిట్లుజేసితిని. అంతకన్న నిలుగుల బహూమానము నేనీయసమర్థుండఁ గాననెనట. ఆపద్యము నీవై నెవరుజెప్పిరిని రాజుగఁగ బోతరాజుగారు చెప్పిరనెనట. తోడన రాజు పోతకవింపదర్శించి “మహాత్మాపమి యీ యవ్యాయము! ఎంతవేడినను నూనైగృతి నీయక నరకృతి గావించ ననినవాడే వీ గొల్లనికిఁగృతి నేలయిచ్చితివి. మేమివెట్టి గొల్లని పాటి వారము గామా! వీడు ధగవంతుఁ డా” యనియడిగిన బోతరాజు వాడట్టిదేమని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెనట. అంతటరాజు “వానిగోసిన పాలునుముమ్ము గోసి నరక్తమును వచ్చునా?” యన నానని పల్కెనట! రాజు దానిఁబరీక్షింప చెన్నునిచేఱుఁ గోయించిన రక్తమురాక పాలు వచ్చుటయు నందుచేతనే మేము “నిలువెల్ల నమృతదేహమని” వానిం బొగడితిమని కవితయందు నుడివెనట! రాజు గొల్లని మెచ్చి నీకేమి వలయుఁ గోగు కొమ్మునిన మహాప్రభూ! సముద్రతీరమందలి కొంతభూమి దయతో నొసంగితిరేని యక్కడచేపలఁ బట్టిజీవించు పేదపల్లె వాండ్రకు జేటగట్టిం చెదననికోగ “తలపెల్లధర్మ మార్గము” అను బోతకవి పద్య పాదమును రుజువుచేసెనట! అంతరా జానీతిని భూమి నొసంగుటయుఁజెన్నుడు పెటం గట్టించిన నదియే దినదిన ప్రవృత్త మానమై వెరిగి వెరిగి యిప్పటి చెన్న పురియై చెన్న సుగి యున్నదట.

ఇది కేవలము ప్రక్రియిటి పురాణమో లేక యం దేమైన సత్యలేకము గలదోవిరుద్ధములు లోకమునకుఁ దెలుపఁ బ్రా తులుకవికాతైలి పోతనవైతిని బోలియుండ లేదని తోచెడిని. కృష్ణదేవరాయలకును బోతనకు సంబంధము లేనేలేదు. అయినను గవి చేరు గాని రాజు చేరు గాని లేక రెండునుంగాని మార్పుజెంది యిందు జేర్పబడి సత్యమైన చారిత్రకాంశ మిట్లు భ్రష్టమయ్యెనేమోయని కొంత సంశయము. విజ్ఞులు దీనిని దీర్చెదరు గాక.

కృష్ణ వ ర ద లు

ప్రజ లింకను కష్టపడుచుండుట

(మా ప్రత్యేక విశేషమున వర్తించును.)

I

దెబబాడ నవంబరు 8— రేవేంద్రపాడు వైపుననున్న నూతన్గ్రామమునకు సేవాబృందము 6వ తేది యుదయమున పడవమీద వెళ్లిరి. ఆ గ్రామము చాల పెద్దది. జన సంఖ్య 4 వేలు; వారిలో వేయిమందికి వైక నిరాధారులున్నారు. అన్ని గ్రామములకంటె నక్కడ విశేషముగ పెద్ద వృత్తాండవ మాడుచున్నది. మెల్లింపూడియందు 15 కుటుంబములును, రేవేంద్రపాడులో 20 కుటుంబములును శృంగార పురమునందు 40 కుటుంబములును నిరాధారు ముగ నున్నవి. పెదపాలెములో 10 కుటుంబములవరకును, సాహాయ్యము నపేక్షించుచున్నవి. అత్తింట గ్రామమునకు 1½ మైలుల దూరమునందు, దంతలూరు, గొల్లపాలెము, సిరిపురము, బుర్రపాలెము, చక్రాయపాలెములకుకూడ సాహాయ్యము అవసరము. రేవేంద్రపాడునుండి అత్తింటవరకునుగోడ్డు కలదు. నూతన్గ్రామమునందు కొందఱు ధాన్యము కొనుక్కొనగలవారున్నను అక్కడ ధాన్యము దొరుకుటయే లేదు. చుట్టుపట్లనుండి తీసికొనివెళ్లుటకును వీలులేదు. సేవకబృందపు పడవమీద పదిబస్తాలైనను కొని తీసికొని రావలసినదని ఆ గ్రామకరణ మెన్నియోవిధముల చెప్పకొనెను. అన్నవరము వైపునగల లంకలందు జనులు చాల ఇబ్బంది పడుచున్నారని తెలియుచున్నది. అక్కడకు వెళ్లి సేవాబృందము అన్నము పంచివెట్టుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. అక్కడ అధ్యము పుట్టెడు బియ్యమైనను కావలసియుండును. అందుకుగాను నేటి సాయంకాలము నేనున్న సేవాబృందమును 150 రూపాయలను పట్టుకొని వెళ్లితిమి. నేను తిరిగివచ్చుట కధము 24 గంటలకు తక్కువబట్టుదు. 5 వ తేది సాయంకాలము రేవేంద్రపాడు యందు 60 మందికి అగ్ధ సేరువంతునను 6వ తేదిని 50 మందికిని బియ్యము నిచ్చిరి. అదిగనున నూతన్గ్రామలో 400 మందికిని 7వ తేదిని శృంగారపురము అగ్రహారమునందు 500 మందికిని పెదపాలెమునందు, 450 మందికిని చినపాలెమునందు 200 మందికిని సాహాయ్యము జేయబడినది. ఈ పూరులంక, అన్నవరము మున్నగులంకలకు సాహాయ్యమువసరమగుటచే నక్కడకు బియ్యముపంపబడు చున్నది.

ఇది రూపపట్టణము వైపున త్రిలోచన పురముజూపూడి వాస్తవ్యులలో నిరాధారులు నూరు గుడిసెలను వేసికొనుటకు కావలసిన వెదురుబొంగులను నేడు నేవాసంఘము పంపినది.

రేవేంద్రపాడు వైపున ప్రజలు పడుచున్న దురవస్థను గురించి, వివరముగ ముందు జాబునందు వ్రాయుదును. వేంకటపాలెము వెలగపూడి, ముగ్రగుములవైపునకు వెళ్లిన సేవకబృంద యింకను, తిరిగి రాలేదు.

II

గడచిన మాసము 81 వ తేది కృష్ణానది అనకట్టమీద 13 అ. ఎత్తున ప్రవహించుచుండెను. ఆ సాయంకాలమునకే 15 అ. వరకును వృద్ధియయ్యెను. మరునటి యుదయము 17½ అ. పెరిగి సాయంకాలమునకు 20½ అ. వరకు ప్రవహించుచుండెను. అప్పటికి కృష్ణానదిలోని లంక లన్నియు, అనగా పెనరలంక, పెదలంక, గాజులంక, మాలపల్లెలు, యాపూరులంక, చిలుమూరులంక, ఆవులవారిపాలెం, కేసనవారిపాలెం, అల్లెలూరిపాలెం, మరియు దివి తాలూకాలోని పోలారలంక, మొదలయినవి నీటి ప్రవాహముచే ముంపబడెను. అప్పటికే యావత్తుమంది యుద్యోగస్థులు తమ తమ నికేతన స్థానములకు చేరిరి. ఆ లంకలలోని జనులను ఒడ్డునకు చేర్చుటకుగాను పడవలను తీసికొనివెళ్లి ప్రయత్నములను జరుపుచుండిరి. 1 వ తారీఖు రాత్రి అది యేమి మాయయో గాని కడచిన వరదలకు ప్రాణమున కట్టతెగ నో అచ్చట నే అనగా పాతూరు దగ్గరే ఘోరము 100 అ పాడుగున గండిపడెను. అందు మూలమున దిగువ నున్న గ్రామములు పొలములు వరదలతో మునిగిపోయెను. లంకలలోని జనులు, పశువులు, అందఱును సురక్షితముగా కొల్లూరు మొదలు ఎగువకాలవ గట్టుమీదకు తీర్చబడిరి. అచ్చట వారు తాటాకు గుడిసెలు వేసికొని తమ పశువులకు చెట్లయొక్క

చిన్న కొమ్మలను కొట్టుకొని మేపుచున్నారు. రేపల్లి తహసీలుదారుగారు వెనుమాడివద్దను, తేనాలి తహసీలుదారుగారు వల్లభాపురందగ్గరను, డెప్పుట్టి కల్వెరుగారగు జానాబ్ హుస్సేన్ అహమ్మద్ సాహెబుగారు కొల్లూరువద్దను మకాములుచేసిరి. ఈ డెప్పుట్టి కల్వెరుగారు వృద్ధులైనను ఉదయమనక, సాయంకాలమనక, అన్ని వేళలయందును ఈవరదలచే బాధపడుచున్న ప్రజలసంరక్షణమునకు ఎక్కువగా కష్టపడుచున్నారు. వారు మనయందలి చేతను వదలనీయులు. ఏలయన వీరికి పూర్వముండిన భక్తవత్సల నాయకుగారు వెనుకటివరదలలోవారు సురక్షితముగా పడవలోనుండి పడవలనయినను లేక సహాయముచేయుటకుగాను ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చిన పెద్దమనుష్యులకు ఏవిధమయిన లొడ్డులుచేయలేదని మేము వింటిమి. కాని వీరు మాత్రము వారికి చేతనయినంత సహాయము నొసంగిరి. గుంటూరుజిల్లా సంఘము పరపున, నేనును, పాలపత్తి వనసింహముగారును, గుంటూరు కాలేజిలో ఇంటరు మీడియేటు క్లాసులో నున్న దాసరిశ్రీరాములు, దేవరాజు, సూర్యనారాయణ కలసి నాగవతారీఖు ఉదయమున 8 బస్తాలబియ్యము, కానికే తగిన సామగ్రియును తీసికొని నేమూరు వైపునకు చేరితిమి. అచ్చటనుండి రెండేళ్లుల బండి మీద సామాను వేసికొని అతి ప్రయాసతో కొల్లూరు ఒంటిగంటకు చేరితిమి. అప్పటికి లాకు దగ్గరనున్న సుత్రము ఈ లంక ప్రజల వల్ల లోపలకు వెళ్లుటకు వీలులేనంత క్రిక్కిరిసి యుండెను. అందులోని మాలమాదిగలకు ఉండుటకుగాను ఆ యావరణములో నేర్పాటు చేయబడిన పుస్తక భాండాగారపుభవనమును ఒసంగినందులకు, ఆ భాండాగారపు టిఫికారులు ఎంతయు నందనీయులు. అప్పుడు విచారింపగా ఇతర కూడ్రజనులు తమంతట తాము ఆహారమును సంపాదించుకొన గలిగినయు మాలమాదిగల మాత్రము అతి కష్టములతో బాధపడుచుండి రనియు తెలిసినది. ఆ గ్రామములో ఇదివరకే యేర్పడి యున్న “వరద సంరక్షణ సంఘము” ఏమి చేసినదియు తెలిసికొనుటకుగాను విచారించగా తామేమియు చేయలేదనియును అట్టి లంక జనులకు ప్రస్తుతము సాహాయ్యము అవసరమనియును చెప్పిరి. కాని మేము సహాయముచేయుటకు వచ్చినవారమని తెలిసికొని ఆవైకెప్పిన సాహెబుగారు మాకు అన్ని విధముల సహాయము తాను చేసెననియును చెప్పి అచటి గ్రాహియోగస్థులను మాకు సహాయముచేయునట్లు యేర్పాటుచేసిరి. మేము అన్నమువండించి వెట్టుటకుగాను తగుప్రయత్నములను చేసితిమిగాని ఆ సుత్రములో స్థలము లేనందువల్లను వర్షాధిక్యతలవలనను మాప్రయత్నము కొనసాగలేదు. అయితే నునిపికి అగ్ధ సేరుబియ్యము తగినసాగ్రియును ఘోరము 300 మంది మాలమాదిగలకు పంచివెట్టితిమి. ఒక బస్తా బియ్యము అచ్చటనున్న బట్ల కట్టమీదవేసి వానితోకూడా మాలా కొందరు మేమూరువెళ్లి అచ్చట ఆకలిచే బాధపడుచున్న జనులకు ఇచ్చి వారు గుంటూరుచేరి. నేను ఆ రాత్రి రెండుబస్తాల బియ్యము తీసికొని కల్వెరు ఆఫీసులో సుమాస్తాయగు చావలి నరసింహంగారు సాహెబుగారి అనుజ్ఞ తీసికొని వారును బయలుదేరి, ఈపూరు, చిలుమూరులంక, అన్నవరం, అనుమాల్లపాలెం గ్రామములలో నున్న లంకజనులకు ఈ బియ్యమును పంచివెట్టితిమి. అటుపై సాహెబుగారు పరాయి గ్రామమువారు వచ్చి యిచ్చట బాధపడుచున్న ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయుచుండగా మీరే సాహాయ్యముచేయరాదని అచ్చటి గ్రామస్థులను ప్రోత్సహింపబడి తగు సామగ్రిని పోగుచేసి వరదచే బాధపడుచున్న ప్రజలకు అన్నదానమును చేయించుచుండిరి. ఈ పాతూరువద్ద పడిన గండి ద్వారా ప్రవహించుచున్న నీరు చిలువూరి మాలపల్లె, పెదపాలెం, చినపాలెం, శృంగారపురం, తూములూరు, దావులూరు, చంపాడు, చదిలవాడ, వరహాపురం, మురుపాలెం,

చక్రాయపాలెం, జంపని, జంతుమల్లి, సిరిపురము, చినలూరు, అత్తింట, మున్నంగి, వల్లభాపురము, కొల్లిపర, వేమూరు మొదలయిన గ్రామముల నన్నింటిని నీటితో ముంచివేసినవి. పంట యావత్తు మునిగియున్నది. జంపనిదగ్గరనున్న మురుగుకాలువ పొంగి పినపర, భట్టిప్రోలు, వెల్లటూరు, అన్నపల్లి, చినపులి వగు మొదలయిన గ్రామములో ప్రవాహముయముగా చేసెను. సోమవారము ఉదయమున సాహెబుగారు, నేను, ముసలపాటి గ్రామస్థులు వంటచేయించి అన్నమును ఒకపడకపై వెట్టుకొని నీటిలో వరహాపురం మాలపల్లెను చేరితిమి. అచ్చటి గుడిసెలలోపలకు ఒకగజమున్న యెత్తుకు నీరు ప్రవేశించెను. అందలిజనులు అంతకుముందు రెండురోజులనుండియు ఆహారములేక నిలుచుటకు స్థలములేక బాధపడుచు చెట్లకొమ్మలలో మంచములను కట్టుకొనియు, గుడిసెలపై నెక్కియు, బండ్లపై కూర్చొనియు ఉండుటను జూచితిమి. అప్పుడు వారినందరిని ఒక మెరకస్థలమునకు రమ్మనమని వారికంచములలోఅన్నము, పులుసు, కూరయును వెట్టిగా వారా మెరకస్థలమునందున్న మొలలోతు నీళ్లలోనే నిలువబడియే భుజించిరి. తరువాత వారిని మెట్టి కు నచ్చెదరా యని యడుగగా వారందు కియ్యకొనిరి. అందుపై వారినందరిని ఆపవనై వేమూరు రయిలుస్తేషనుకు చేర్చునట్లు ఏర్పాటు చేసితిమి. వారందరు సోమవారం ఉదయమునకు, 30 మంది తరువాతి ముప్పదిమందిగా, రయిలుస్తేషనుకు చేర్చబడిరి. వేమూరు ప్రజలు తమ గృహము లన్నియు నీటిలో మునిగియున్నను, తమతోటి జనులు ఆకలిచే బాధపడుటను తెలిసికొని వారికి అన్నమును వండించి సోమవారమునాడు వెట్టిరి. వరహాపురపుజనులు మంగళవారం గోజాన ఆహారమువెట్టుట కయ్యకొనినటుల తెలియవచ్చినది. ఇట్లే వరదలవలన ప్రజలు బాధపడుబాధలుచెప్పుట కలనిగావు. వరదలు రెవ తారీఖు ఉదయమునకు 12 అ. కు, తగ్గి సాయంకాలమునకు 15 అ. వరకు వచ్చి నిన్న మధ్యాహ్నమునకు 14½ అ. ఉన్నది. — చట్టి దుర్గ ప్రసాదరావు.

III

కృష్ణానది ప్రవాహము వలన పాతూరు వద్ద గురువారము రాత్రి గండిపడినది. ఆ రోజు మొదలు పాతూరు గుండు మెడ అత్తింట కలపురం చక్రాయపాలెం మొదలగు గ్రామములలోని నైరులున్నా గొన్ని యిండ్లున్నా నాశనమయినవి. నిన్నటివరకు ఈ గ్రామమునకు వరదవచ్చునని తలంచి యరుగము. వన్నములు ప్రతి రోజున మండ్ల వృష్టిగా కురియుచునే యున్నవి. నిన్నటి ఉదయమున కాలువల కఱకు నీరు అధికముగా వచ్చుట ప్రాంతమయినది. అంతటనుండి గ్రామస్థులు భయపడ సాగిరి. నిన్నటి రాత్రి 8 గంటలకు గ్రామము కలుదిక్కుల నీరుగ్రమ్మినది గ్రామస్థులు గ్రామము లోనికి నీరు రాకుండగ బహువిధములశ్రమపడు చున్నారు. కట్టలు నేయుచున్నారు. వరహాపురం ధూతిమిల్లి, జంపని, వేమూరు, మొదలగు గ్రామముల చుట్టును నీరు వ్యాపించినది. పంట లన్నియు మునిగినవి. చుట్టుప్రక్కల గ్రామముల పశువు లన్నియు యిచ్చటకువచ్చినవి. ఈ గ్రామమున కొద్దిగా మెరకప్రదేశము గలదు. గ్రామములవారు కొందఱు యిచ్చటకు వచ్చివారు, పంటశ్రమల పడుచున్నారు. ఇచ్చట వైదువు నుంచి కొల్లూరుకు వెళ్లి ఉత్తరముల టపా వెళ్లి వేమూరుని ప్రసవించున్నారు. కారణము ఈ గ్రామమునుండి కొల్లూరుకు వెళ్లు మార్గ సంతయు నలయయ నయినది. ఇంకిను వరదవచ్చునేమో యని భయపడుచున్నారు. గన్ను మెంటు ఉద్యోగులు చాల సహాయము చేయుచున్నారు. ఈ గ్రామము లన్నియు కొన్ని సంవత్సరములనుండి కృష్ణ నేణువృ వరదలవలన పంటలకు చాల నష్టము కలుగుచున్నది. చైలుకట్టుల తేగ నేమోయని అధికారులు కాపా కాయుచున్నారు. ఇటుల ప్రతిసంవత్సరము తేగటవలన యాతాలూ గ్రామములకు చాలనష్టము కలుగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తగుశ్రద్ధ పుచ్చుకొనినది కట్టలు యాటుల ప్రతిసంవత్సరము తేగకుండునటుల చూచి యాతాలూకాల ప్రజలను రక్షించుటగాక! ఈవరద తీరముకు పంటలు నండవు. వీరులకు గ్రామస్థులు చాలసహాయము చేయుచున్నారు. పశువులకు మేతలేదు. కృష్ణానది నిన్నటిగోడా కొద్దిగా తగ్గినది. ప్రజలబాధ వృణాతీతము. వర్ణింపజాలము. ప్రజలబాధలు బ్రహ్మదేవునకు కనక.

వరదవచ్చిన ప్రతి గ్రామమున చాలయిండ్లు కులిపోయినవి. ఇండ్లలోనికి 2, 3 గజములు లోతున నీరు పోయినది, — పాలడగు నీతారామ చందరి.

కావున నీ విషయము సాలకులు గమనింప వలెనని
 సేయుచున్నాము. — ఏదవయితే.

స్వములలో మూడువంతులు గుంటూరు-చేపల్లె రయిలు
 కోట్ల; శూర్యభాగపు గ్రామములకును ఒకవంతు పడమరకై
 పుగ్రామములకును కలిగెదది. గండిపర్ణప్రజేతము రైలుకోట్లకు
 శూర్యగిరిను ఉండుటనుబట్టి ప్రవాహము భూమివిదాపమును
 నొని పోవుటకు రయిలుకోట్ల అడ్డగించుట చేతను రయిలు
 కోట్ల క్రందకట్టబడ్డ మురుగుకాలవల తూములు పూరుదలకు
 వాలనగుచున్నను శూర్యభాగముకు ఇంతవట్టును కలుగుటకు
 రాజము. శ్రీరంగస్వ పెంటువారు జరిపకారమునకై పంట
 కాలవల ద్రవ్వించి ఇర్రోనుకొ వృద్ధిచేయుచున్నారు. రయి
 భూమి నేయుచున్నారు. వీటితోటికాట పెరకలయి వున్న
 మురుగుకాలవలను పూడా లోనుగా ద్రవ్వించి యిగుప్రక్క
 లను కట్టలు అభివృద్ధిచేయించిన యెంతయో భాగుగా మండును.
 కృష్ణానదికి ఇరుప్రక్కలను సుమారు 60 అడుగుల యెత్తుగల
 కట్టలను వేసి దని ఏకప్రవాహముగా చేయుటపై యాకట్టల
 కోపల రెల్లును పెంచుచున్నారు. అందువల్ల యేపడినలంకలపై
 కట్ట ప్రమాలు పడుచున్నది. అంతకంతకు ఏను పెరక అవు
 చున్నది. పూర్తి పట్టమవుచున్నది. ఏ కుట

ప్రవాహము కట్టలకు అర్ధగజములొప్పుగా వచ్చుచున్నది. ప్రవాహము మిక్కుటమై పోవీలలేక గట్టుపడి ప్రజలపయిరులకు నీలాటిప్రమాదములు కలుగుచున్నవి. మురుగుకాలవలు అభివృద్ధిచేసిన వెల్దర్కడెట్టుకు కృష్ణవరదవల్లమాత్రము ఇలాటి నష్టకష్టములు సంభవించదు. రైలుగోడ్డుకు మాత్రము నష్టము కలుగకుండా భట్టిపోలు డ్రైక్ కుడికట్ట బలపరచెదనని విన్నదము. అప్పటికి గోడ్డుతూర్పుభాగం ఎల్లవ్వుడు నష్టపడవలసినదే గదా. రెయిలుగోడ్డు భద్రపరచిన! వ్యయప్రయాసలు పడి పంటలు నష్టమైన ప్రజాభాషే నువ్వును? ఉభయత్రా కష్టకష్టములు లేకుండా అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేయుట న్యాయకర్తలు: ప్రజాపోషకులగు శ్రీ గర్న మెంటు వారి వృత్తిరవులకు నిరీక్షించెదము ఇది ఇల్లుండగా వీరివైరు పొట్ట మీద ఉన్నది, పూత ప్రారంభమైనది. ప్రస్తుతము నీటిలోమునిగినది. గింజుమరిగపోవును. రిమవ్ కెత్తో నిమిత్తం లేకుండా కిస్తులు చెల్లించగలనునే భయర్యము లేదు. ఈనష్టకష్టములను శ్రీ గవర్న మెంటువారే మోచించ కర్తలు.

తెనాలివారు చేయుచున్న సహాయము.

తమ గవ తేదీ దినపత్రికలో గుంటూరు నందలి సంఘమువారి తోపున కృష్ణ, తుంగభద్రా వరదలకు తాము చందాలు వసూలుచేసి బియ్యం వస్తే రాలు పంపి ఆదరించుచున్నామనియు ఇట్టిచుట్టితిలో తెనాలివారు నులనులమాడుచున్న జనులనిషయమై సమానస్తులయ్యు దయకలుగక పోవుట కోచేసియ మనియు వైసంఘమువారి తోపున మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు తెనాలివారివై కఠినముగా ప్రయోగించినారు.

3 వ తేదీ లగాయతు జెనాలి వర్తకులలో బెంచిమేజ
ప్రీటు అర్చన రామచంద్రరావుగారు, తదవద్ది అప్పయ్యగారు
చట్టా పూర్వయ్యగారు వైరా ప్రతి ఫ్యాక్టరీ తరపున బియ్య
మును బజారులో వుప్పు చింతపండు వైరా రసవస్తువులును
సుమారు 30 బస్తాలు బియ్యమునూకలు తవుడును పెసలు 4 బస్తా
లును వంటచెరుకు వైరాలును అప్పకట్టకుపంపి పండించి వెట్టు
చున్నారు. గ్రామంలో మంధారి పూర్వయ్యగారి కుమారుడు
హనుమంతరావుగారు 10 బస్తాలు బియ్యము పెసలు రస వస్తు
వులు తవుడునూకలువైరా అప్పకట్ట భట్టిగోలుప్రాంతములకు
ను పంపి సహాయము చేయుచున్నారు. గోతులు పంటలు పో
యి ఇందువల్లకలిగిన నష్టమువల్ల వారి లోగుట్టును బయటపడి
నందున చాలా దుఃఖాక్రాంతులయి ఏమియు సహాయము
చేయజాల కున్నారు. గ్రామములో నిండ్ల వెంబడి బియ్యం
వైరా వసూలు పర్చుటకు వెళ్లిన యట్టి వానికి వారి నోటి
నుండి వెలువడిన మాటలనుబట్టి గ్రామములోని సామాన్య జ
నులను అగౌరవ పర్చుట యని నిన్నటి రోజున యంతో కష్ట
మున వసూలు పఁచిన 20 మాసికల బియ్యమువల్లను తెలిసికొని
చాలా దుఃఖపడవలసి వచ్చినందుకు చింతించుచున్నాము.

ఆవిద్యమును గుంటూరు మండలసంఘమువారికి పంపుటకు ఇంకా నాతో పనిచేయు కంచిభోట్ల ఆంజనేయుల గారును నేనును స్వంతమున 50 మానికెల బస్తా విద్యుమైన క్లత్తిచేసి రేస్టెల్లిండ్లలో పంపదలచినాను. యింకా నాలుగు దినములవరకు ఈవరదలువల్ల యీ ప్రకారము కష్టములు జనులకు తప్పవనని తోచెడిది. ఒకరోజుకన్న ఒకరోజును వరద హెచ్చుతగ్గులుగా నుండుచున్నందున అట్లు తలచుట విపరీతముగా కనబడుటలేదు. ఈవరదుడుకునకును ప్రజలు పశువులు అడ్డాడుటను త్వరలో భగవంతుడు తగ్గించునుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

చుట్టూ పూర్వోద్ధృత గాని, విద్యార్థికులు గాని సోక్తము
కలుగ జేసి కొనిని కారణము తెలియనందుకు చింతించు
చున్నాను. — డా. పు.

మ-రా-రా-లే, సందర్శకనిధి కోశాధ్యక్షులగు కాలా
చూర్వనారాయణ పంతులుగారి సముఖమునను,—
అయ్యో;

కృష్ణకావలచే బాధితులయినబీదలకు మా మయిలవరం
గ్రామములో వసూలైనంతవరకు అనగా స్వల్పమొత్తముకు
మా 20 లు మాత్రము మనితర్జురువ్వారా బంపికొంటిని. ఇంక
కొద్దిగా వసూలుకావలసి యున్నది. ఇది యటులుండ నా
మిత్రులకు, బా. స. రావుగారిని చంద్రబాబు మొదలకు గ్రామ
ములకు పంపి కంటముక్కుల వెల్లటూరు గ్రామములకు నేను
బోవుచున్నాను. సదరు గ్రామములలో వసూలైనవెంటనే
తమస్వస్థికి బంపికినుచున్నాడను. — దేశ సేవకుల్ల సేవకుడు.

నేపాళ దేశపు కన్యారి, మంచిది	తులము 1-కి	...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు	తులము 1-కి	...	2-0-0
గోరోజనము, మంచిది	,,	...	2-0-0
ఆదిపచ్చికానా లేక జున్ను	,,	...	7-0-0
రసభస్మము	తులము 1-కి రూ		0-0-10
పచ్చకరూపరం	,,	...	0-8-0
బాలాచ్యుతము	సీసా 1-కి	...	0-12
హందుకు నూనె	సీసా 1-కి	...	0-6-0

అమృతాంజనండిహో; బొం బాయి, అండ్ మద్రాసు

1916 సం॥ నవంబరు 9-వ తేది

(ప్రదేశములు.	నవంబరు నెల 9 తేదీ, ఉదయము గంటలకు వాయుస్థిడనము అంగుళములు	కడచిన 24 గంటలు				
		అధికృతి వ్యాపారము (గ్రేడ్)	అల్పృతి వ్యాపారము (గ్రేడ్)	కడచిన 24 గంటలలో గరిష్ఠ వ్యాపారము, సెంటిమీటరు	గరిష్ఠ వ్యాపారము, సెంటిమీటరు	
గోపాలపురము	29.917	83.2	66.7	...	41.28	41.30
వాల్తేరు	29.911	83.5	70.5	...	37.37	33.03
కాకినాడ	29.935	82.9	72.5	0.25	42.69	34.80
బందరు	29.909	86.1	73.7	2.75	61.96	36.42
గుంటూరు	...	87.2	73.0	0.91	45.79	29.76
నెల్లూరు	29.888	85.9	74.1	0.02	28.62	24.96
మద్రాసు	29.883	86.6	75.3	0.12	31.22	33.79
కడలూరు	29.881	86.1	75.3	...	31.63	33.77
నాగపట్టణము	29.874	88.8	75.4	...	24.81	29.55
కొలంబా	29.884	86.3	75.8	...	75.54	60.92
తిరువనంతపురము	29.892	83.3	72.3	...	53.71	54.53
కొచ్చిక్	29.869	88.3	76.5	...	114.63	105.51
కల్లికోట	29.881	84.8	77.0	...	110.67	112.42
మంగళూరు	29.879	85.6	74.7	0.01	121.18	125.05
బొంబాయి	29.906	85.3	77.4	...	86.05	71.58
హైదరాబాదు	29.915	82.2	68.6	0.19	55.36	29.89
ఆనంతపురము	...	86.3	71.9	...	29.29	19.47
బళ్లారి	29.910	81.8	69.5	0.16	27.15	18.67
కర్నూలు	29.911	86.1	71.6	...	41.07	25.71
కడప	29.880	89.5	73.3	...	40.84	28.13
బెంగళూరు	29.896	82.0	63.4	4.51	50.63	32.97
కొడైకనాలు	29.771	62.2	50.7	0.99	48.58	45.92
ఉదకమండలము	22.994	63.5	49.4	0.07	44.36	48.06
కోయంబత్తూరు	22.906	86.8	71.8	...	22.32	17.52
నెల్లూరు	29.898	86.9	71.4	0.51	49.60	36.91
సేలము	29.879	89.2	73.0	...	41.60	36.19
తిరుచనాపల్లి	29.887	90.7	73.1	...	25.16	25.33
పుదుకోట	29.887	91.6	74.0	...	31.37	27.27
మధుర	29.878	89.2	75.6	...	25.09	28.65
తిరుచక్కోటి	13.05	15.45

తూర్పురాజధాని భాగమునందును ఉత్తరభాగమునందును వాయుభారము హెచ్చినది; కాని దక్షిణమునందు మార్పులేదు. బంగాళాఖాతమునకు ఉత్తరమున వాయుభార మెక్కువగా కలుగును, మధ్యభాగమునందు అత్యల్పముగ నున్నది. అఖిల పునుభ్యభాగమునందు తుపానువర్షము నూచనలు గలవు, తూర్పు తీరమునందు ఈశాన్యవాయువులును, దైమందు కివియందు ఆగ్నేయవాయువులును వీచుచున్నవి. ఉత్తరసర్పారలందును, రాజధాని¹ దక్షిణమునందును మధ్యమెక్కువగా చాల తక్కువగాను, ఇతరస్థానములందు కొంచె మెక్కువగా నున్నది. రాజధాని ఉత్తరభాగమునందు పగటియుష్ణము సాధారణము కంటె తక్కువగాను ఇతరస్థానములందు సాధారణముగనో కొంచె మెక్కువగనో యున్నది. ఇంచుమించుగా నంతలును రాత్రియుష్ణము కొంచె మెక్కువగనే యున్నది. వాయుమండలమునం దార్ధ్రత విశేషముగా గలదు. ఆకాశము మేఘవృతము.

పాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్న పురి.

నిలియము హింద్వుగాను అనంతపురము రాజుకావద్దు.
సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

వరదలు—ఆంధ్ర పత్రిక నిధి.

(0)	
నిన్నటి దనుక మొత్తము	4058-0-0
బి. వి. గారు మద్రాసు	2-0-0
పి. న్యాయ బాబు గారు నరసన్న పేట	1-0-0
బి. ఎన్. వి. ఎన్ రాయగారు, భాపూన్	1-0-0
భారతనిలయము వారు	4-2-0
న్యాయకళాశాల విద్యార్థులు	
రెండవ మొత్తము	20-1-0
నీలగిరి, ఒకవర్తి కుడు	10-0-0
శ్రీమతి భద్రకళ్యాణురూ రాజమండ్రి	5-0-0
పర్యవేక్షక పిచ్చిరెడ్డిగారు (అల్లూరు)	2-0-0
యరబాబు- శంకరరెడ్డిగారు	2-0-0
అల్లంపాటి- సుబ్బరామ రెడ్డిగారు	1-0-0
పమిరెడ్డి బావిరెడ్డిగారు	1-0-0
అనుపల్లి నారాయణరెడ్డిగారు	6-0-0
మెట్ట- లక్ష్మీరనా రెడ్డిగారు	0-8-0
పోసూరి- రాఘవయ్యగారు	0-4-0
పొణిక్కా- రాఘవరెడ్డి కింపెనీవారు	0-4-0
తణుకు వెంకటస్వామిగారు	0-4-0
చెన్నపురి విక్టోరియా హోటెలు	
మొదటి జమ	7-9-0
శ్రీకాకుళపు వెంకట్రాపు గారు	
కాకినాడ	3-0-0
ఒక ఆంధ్రప్రదేశ్, పితాపురము	49-8-0
మొత్తము రూ	4174-8-0

బారువ విరాళము.

బారువ గం॥ సం॥ 9:—తమ 4వ తేదీ ఆంధ్ర పత్రికకు దానిన వెనుక ఈ గ్రామములోని మహాజనులు కొందరు ఇంటింటికీ బోయి సొమ్ము వసూలుచేసి కృష్ణ వరదల వలన బాధితుల కొఱకు కాతా మార్గవారాంతరమున 25 రూపాయలు తంతి మణిపర్వ ద్వారా పంపిరి. (ఈ కథి కంద పియలు. ఆ. ప. సం.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 సం॥ నవంబరు నెల 9-వ తేదీ

గురువారము.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల క్రొత్త యధ్యక్షుడు.

మహా సంగ్రామము ఒకవంక జరుగుచున్నను అంకమునందలి సామాన్య దినచర్య యేమియో ఎప్పుడును విశేషము కుంటు పడలేదు. యుద్ధ నిమగ్నములయి యుండు జర్మనీ ప్రాచ్యురమ్యా ఆంగ్ల భూములలో నైనను జీవనప్రవాహము ఎప్పుటి యట్ల నాగుచునే యున్నది. ఆంగ్ల భూమిలోను జర్మనీలోను యుద్ధాంతమున నొంకొంకని గిడుగు చనవలయునను స్పర్థచే పరిశ్రామికోద్యోగము ఎక్కువ ఉత్తేజితముగా నడుచుచున్నది. యుద్ధముగలయున నిర్వచన కార్యభారము తలపెట్టరాదని ఎంతో దూరమాలోచించియునుగూడ ఆంగ్ల భూమి తుట్టుతుదకు నిర్వచనముల నిర్వహించు నాలోచనలకు నారంభించినది. సంగ్రామముగిరి రాష్ట్రములలోనే ప్రతిదిన జీవన మిరితినిసాగగలిగినపుడు సంగ్రామమునకు దూరంబులై సంగ్రామలేసత మొకంగనితట్ల రాష్ట్రములలో ప్రతిదిన జీవనంబు

యథాప్రకారంబుగ సాగుట విశేషముకాదు. అందులోను సంగ్రామ మొక కొన్ని దూరదేశములకును తటస్థ రాష్ట్రములకును. క్రొత్త వికాసమునకు కారణ భూతముగ ననుటను గ్రహించిన యెడల ఎట్టి అనుకూల పరిస్థితి ఆ దేశములలో ప్రతిదిన జీవనమునకు పొసగియుండునో సులభముగా గ్రహింపవచ్చును. నూతనవికాసంబుది అనుకూల పరిస్థితిని వినియోగించుకొనిన తటస్థ రాష్ట్రములలో మనభూమి, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యంతర్గత భాగముగట చేర జాలదుగదా! అభివృద్ధియైన దూరదేశములలో నైన చేరునా యనిన నదియును ననుకొనరాని మాటయే. ఈ సంగ్రామమువలన బాగుపడిన దూరదేశము యుద్ధములోని దయ్య జపాను. తటస్థ రాష్ట్రము అమెరికా. భూఖండము నందలి తూర్పు భాగముల వ్యాపారంబులయే ఈ రెండు రాష్ట్రముల చేజిక్కినది. అందుచేత నీరెండు రాష్ట్రముల ప్రతిదిన జీవితంబును ఎప్పుటికంటెను వికాసన తరముగ ప్రబలిన దనిన నేమాత్రమును వివరిస్తే కాజాలదు. ఇందుకు నిదర్శనము ఈ రాష్ట్రముల వ్యాపారపు అంకెలలో స్ఫుటవత్తముగా కానవచ్చినవి. కాని ఇంకొక విధముగాకూడ నీ-వికాసము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో సుస్పష్టమయినది. అధ్యక్ష నిర్వచన మిప్పుడే అచ్చట తీర్మానమయినది. అధ్యక్షులకు నిలచినవారు ఇతరులక అధ్యక్షులుగానున్న డాక్టరు విల్సను గారును జడ్జి హ్యూసుగారును వీరిరువురవత్తమునను ఒకనైపున డెమోక్రాటులగు ప్రజాప్రాతినిధ్య కక్ష వారును రెండవ నైపున రిపబ్లికనులను ప్రజాస్వామ్యవాదులును హోరా హోరిగ పనిచేసినారు. ఈ సంతర్కమున కొంతవిశేష మేమనగా పదుల లక్షలస్త్రీలు అధ్యక్షుని నిర్ణయించుటలో భాగము పుచ్చుకొని సన్నుతు లిచ్చి యున్నారు. అధ్యక్షుడదవి పోరాటముగటచేత జర్మనీ అమెరికా యోడలను ముంచి అమెరికా ప్రజ ప్రాణములను కొన్నిటిని కాజేసినను గూడ ఎప్పుడును తమ యసమృతిని దెలుపు అమెరికావారు ఈ పర్యాయము ఆవిషయమే యెత్తుకొన లేదనినచో నెంత గాఢముగా నీ యధ్యక్షుడదవి విషయమున మనుష్యుల మానసము లాకర్షితములై యుండెనో అగ్గము కాగలదు. తుట్టుతుదకు జడ్జి హ్యూసుగారే నిర్వచితులై నారను వార్త వివరచ్చి యున్నది. అధ్యక్షుడు హ్యూసుగారి చరిత్రము అమెరికా యధ్యక్షులలో పేరుగాంచిన వారి యందర చరిత్రవలెనే చిత్రాకర్షకముగా నున్నది. వీరి పూర్వపేరు ఛార్లసు ఇరాన్సు హ్యూసు. వీరు 1862వ సంవత్సరము ఆగస్టు పదునొకండవ తేదీని న్యూయార్కులో జన్మమెత్తిరి. వీరితండ్రి సామాన్య మతబోధకుడు. పిల్లనికి చదువు ప్రభుత్వమువారే నేర్పుదురు. అందువలన నచ్చట ఎట్టి బీదనాడైనను తన బిడ్డలకు చదువులేకపోవునని భయపడవలసిన పనిలేదు. హ్యూసుబాలుడు తగిన యనుకూల ముండుట జేసి పదునొకండవయేడు వచ్చులోపల మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష నిచ్చెను. కళాశాలలో చేరుటకు వయసు బహుస్వల్పముగటచేత తండ్రియే అతనికి చదువు ఇంటివద్ద నేర్పుచుండెనట. ఇట్లు కొంత కాలము గడపి అతడు కళాశాలచేరెనట. 1881వ సం॥ము నాటికి హ్యూసు ఆంగ్ల భాషలో విశ్వవిద్యాలయమున మొదటివాడుగా నుత్తీర్ణుడై విశ్వవిద్యాలయ పట్ట ముండెను. తరువాత నొక విశ్వవిద్యాలయమున గణితశాస్త్ర బోధకుడుగా పనిచేయుచు న్యూయార్కులోను నభ్యసించెను. న్యూయార్కులో పట్టమును గూడ అచిరకాలముననే యుంది. హ్యూసు 1891 మొదలు 1893 వ సంవ

త్సరము వరకును న్యూయార్కులో పండితపదవి నలంకరించెను. 1895 లో న్యూయార్కులోనున ప్రవేశించెను. ఆ వృత్తియందుండి యనేక ప్రజాహితకార్యముల నిర్వహించి తుట్టుతుదకు భీమాలకు సంబంధించిన గొప్ప విచారణలలో తన సర్వ శక్తులను జూపి న్యూయార్కు పక్షపాతియు మహా సమర్థుడును నను ప్రఖ్యాతిని సంపాదించెను. అందులో పనిచేయుచుండగానే అతని కోరిక లేక యే న్యూయార్కు మండలమువా శీతనిని గవర్నరుగా నియమించుకొనిరి. తాను చేయుపని కిది యడ్డము వచ్చునని ఈ గౌరవంబును గూడ నాత డప్పటికి త్రోసిపుచ్చెను. మరల రెండవ పర్యాయ మా పదవి నంగీకరింప వలసినదని కోరబడినప్పు డంగీకరించెను. ఇదంతయు జరిగినది 1905-వ సంవత్సరము. అప్పటికప్పుడే హ్యూసు మహా కీర్తిపడసి యున్నందున 1910-వ సంవత్సరమున అధ్యక్షుడు టాఫ్టు ఈతనిని ఉత్తమ న్యాయస్థానమున న్యాయమూర్తిగా నియమించెను. ఈతడా పదవి నంగీకరించుట యనిన గాజీయ సంస్కారమునకు గల ముఖ్యధారము తావు పదలిపోవుట యని అప్పటి ప్రజలు తలంచుచుండిరట. అయిన హ్యూసు న్యాయమూర్తి పని నిర్వహించి నేడధ్యక్షు పదవికి వచ్చియున్నాడు. న్యూయార్కు గవర్నరు పదవికి నియమితుడగు నప్పుడే క్రిందిమాట లీతడు నుడివెనట.

‘నేను ఈపదవి నంగీకరించుటలో చరి యేమి వాదా నమును చేయజాలను. నా అంతరాత్మ ప్రబోధించుచున్నది నేను నాధర్మము నెరవేర్చుగలవాడను. నన్ను నిర్వచించు కొనినయెడల మండలమునకు ఫలంతమును, శాంతింతమును, గౌరవంతమును నగు పరిపాలన నొనగూర్చు ప్రయత్నింప గలను. ఆదంబరంబును, ఏప్రత్యేకలాభమునకో దానత్వమును, దగ్గర రానియ్యను’

న్యూయార్కు గవర్నరుగా ఈమాటల నితడు తర్వ మొనర్చెనట. అమెరికా ప్రజాహిత జీవనము మరియే ఇతరశక్తులకును లోబడక న్యాయమునకును సబబునకు లోబడిమాత్రము నెగడవలయునని ఈతని యాదర్శముట. రాజనీతిపేరిటి దొంగ దారు లీతనికి కుచింపవట! ఒక్కరిని సంతోష పెట్టి, ఒక్కరికి మేలుచేసి ముంచి నాడనిపించుకొని తనకార్యము సాగించుకొనవలెననుతలంపు గలవాడితడు కాదు. ఇది న్యాయము, ఇది కారణబద్ధము అంగీకరించిన నంగీకరింపుడు మానిన మానుడు అతడుయే ఇతని ఆచారము. శాసనసభ ఈతని యుపక్రమము వినకున్న ప్రక్క దారులు నెడకి పని సాధించుట ఈత డెరుగడట. చక్కగా ప్రజల యెరుట సంగతుల వివరించి వారి యనుమతి వేడుటే యీతని మతము! ఈరీతిగనే ఈతడు ఉత్తమ కార్య నిర్వాహకుడను పొగడ్త గాంచి ఎవ్వరును సంపాదించజాలని కీర్తిని సంపాదించినాడు. ప్రజా ప్రభుత్వ రాజ్యమున గూడ నూతనమార్గమున నూతనోజ్జ్వలమును ప్రవర్తించ జేసియున్నాడు. ఇట్టి ఈతడిప్పుడు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల అధ్యక్షు డైనాడు. ఈతడు ప్రెంచి జర్మను భాషలను జక్కగా నెరుగురు. జర్మనులే విశేషముగా నీతని గురువులనినను ననవచ్చును. కాని న్యాయము సబబు తప్పనివాడు కావున. ఈతనివలన జర్మనుల కేమియు లాభముండబోదు. హ్యూసుగారికియాస్పల్లు గూడ సహాయము చేసినారని నప్పుడే హ్యూసుగారు జర్మను పక్షపాతులు కారనుట స్పష్టమైనది. ఇదివరకే ఈతడు నిక్కచ్చిగా తాటస్థమును నిలుపుకొందునని ప్రకటించియున్నాడు. మెక్సికో నైపున కీతని దృష్టిగాఢము. అంతర్దేశ ప్రవృద్ధి శీత డెక్కున పాటుపడు ననుట యా హింసవలసియున్నది. విల్సనుగారు డోలాయమానము ఇకముందు వినరాదని నమ్మవలసి యున్నది.

వరదలనిధి—సహాయము వద్దతులేవి?

వరదలవలన బాధితులైన వారికి వెంటనే భోజన సదుపాయము లొనర్చుట వత్తెనదుపాయములు సమకూర్చుట యిత్యాదులు అప్పటికప్పుడు స్థానికముగా బయలుదేరి కార్యము నడుపగలవారు చేయుటకు సాధ్యమగు కార్యములు. వారు కోరగా తక్షణమున ఎవ్వరైనను దూరము నుండి సహాయము పంపిన నది తాత్కాలికముగా నుపయోగ పడవచ్చును. కాని దూరపువారు చేయునట్టి సహాయము అప్పటికప్పుడు తుల్య భాగ్యమునది అప్పటికప్పుడు చలి పోగొట్టునది మాత్రముగా నుండిన చాలదు. ఉపయోగ కరంబును గాదు. ఉదాహరణము ఇప్పటికి బెజవాడవారు రు.1500 లకు పైబడి జమచేసి బాధితులకు ఖరీదలముల దీర్చినారు. తీర్చుచున్నారు. గుంటూరు నుండల సంఘమువారును ఇట్టిపనినే చేయుచున్నారు. కర్నూలులో అచ్చటివారు రు.2000ల రూపాయల వసూలుచేసి ఇట్టిపనియే యొనర్చినారు. బసర్లు చుందురు. నంద్యాలలో రు.650లో ఎక్కువగా చందా వసూలైనది. అది ఇట్టివినియోగమున అందియుండ గలదు. ఇదే తీరి ఎల్లయెడలను జరిగియున్నది. జరుగుచుండ గలను. దేశమందంతటను ప్రతిష్ఠాపనా పరంపర యుండి యుండిన యెడల నిర్ణీతములైన విచ్చిక్రమ సేవా కడంబము లేర్పడి యుండినయెడల మొదటి తంత్రీ వార్త వచ్చినతోడనే ఈ యకక్రమ సహాయంబునను దేశమంతయు పాలుపుచ్చుకొని యుండవచ్చును. ఏ విచ్చిక్ర సేవా నాయకుడో ఒక్క నిమేషమున సంగతు లెల్లరకు తెలిపియుండును. వారువారు వారివారి సేవక నైస్య విభాగములతో బాధితస్థానముల నన్నిటిని కనిపెట్టి ఏకకాలమున ఎల్ల ప్రదేశములనుండి సాయము సంపి ఎల్ల బాధిత స్థానములకు అనుకూలములు నిర్మించుట కనువుపడి యుండును. ఏక ముఖమున పనిచేయు రక్షక నైస్యము మనదేశమున నల్లుకొని యుండమిచే ఉపక్రమ సహాయ మనేక స్థానములకు సక్రమముగా నందుట సంభవించదు. ఏ కారకుడో స్వార్థాత్మాగముచేసి పనిచేసిన కలరు లేకున్న లేదు. అందువలననే వివరాలు పుస్తక పడినవారును నున్నారు. దీనికిప్పుడు వగచి లాభము లేదు. సక్రిమ ప్రతిష్ఠాపనా సమూహము లేమింజేసి మొదటి తాకుడు సమయమున ననేకులకు సాయము చేరకుండుట అనివార్యము. చేరినంత చేరినప్పుడు చేరిన సంతసింపవలసి యుండుము. ఉపక్రమావ్యధాతిన వెనుకనే యొక రీతిగా అధికతర సహాయ మనసరము. సోదరుడు స్వల్పభాగము తినుకలూచుచుండిన నెట్టివాని హృదయమును కరుగక యుండదు. ఎవ్వడో యొక్కను బయటికి లాగి ఆ పూటకు గంజిపోసి గుడ్లయిచ్చి పంపివేయును. కాని తరువాత నివాసమునకు ఇల్లువాకిలి లేక, నేడ్యము చేసికొందమనిన పశువు తలుగు లేక, విత్తుదనునన విత్తనమునకు ధాన్యము లేక, నూరికొలది జనులు అల్లాడుచుండినను టిలో మునిగిన వాని యెడల కలిగిన యంత కరుణ సామాన్య హృదయమున కలుగునని యనుకొనుటకు రాదు. అప్పుడే వివేకముతో గూడిన వితరణ మానశ్యకమగుచున్నది. నేటి పరిస్థితులలో ఈ రీతి వితరణంబునే దూరపు లెక్కువగా జూపుటకు సాధ్యము కలదు. అయిన నదియు తగిన కార్యనిర్వాహణ లోచనలేక పొసగునది కాదు. ఇందుకు మధ్యస్థ సంఘ మొక్కటి యవసరము. నష్టపడిన ప్రాంతములలో శాఖా సంఘము లనసరములు.

ఎచ్చటెచ్చట యెంతెంత నష్టము కలిగినదియు తెలియ వచ్చుటా వశ్యకము. అని మేషమున బుట్టిన సంవేదనచే లెక్కలేని యందరు మనుష్యులు కొబ్బకొని పోయినారు. పశువులు ప్రవాహమున కాహుతియైనవి, ఇండ్లన్నిచోట్లను పడిపోయినవి, గడ్డివాములు గంగలో కలిసినవి, వేల కొలది ప్రజ నష్టము లందినారు, వానకు నానుచు గాలికి నడగుచు నిలువబడినవారి నెంచదరముగాదు, అను వర్ణనలు స్వల్పమగు తాత్కాలిక సహాయంబునకు మనుష్యుల పురికొల్పుంగాని ఇండ్లు కట్టికొన విత్తనపు ధాన్యము సుపాదాప సహాయపడుటకును వ్యవసాయ సాహాయ్యంబితర విధముల సమకూర్చుటకును బురికొల్పువు. ఈ గ్రామమునందరు మనుష్యులు మృతినొందినారు, ఇన్నియిండ్లు పడిపోయినవి, ఇన్నిగొడ్లు నశించినవి, ఇన్నిగడ్డివాములు కొబ్బకొనిపోయినవి. ఈ స్థానమున నిందరు ప్రజలుండెడి, ఇన్ని యిండ్లుండెను, ఇన్ని పశువులుండెను, ఇన్ని గడ్డివాములుండెను, ఈయారి పజిలో ఇంతవంతు మిక్కిలి దర్చిదులు, ఏ రీయీ జాతులకు చేసినవారు, ఈ విధమగు వృత్తాంతములు విరివిగా సమకూరవలసియున్నవి. నష్ట ముపారముగా కలిగినదనుట స్పష్టము నష్టపడిన భాగములు కొన్ని మంచిదినములలో మిక్కిలి సంపద కలవేయెనను ఆసంపద అందరికిని నుండి యుండదు. అనేకులు బీదవారుండి యుండక తప్పరు. వారిలో నెందరో యిప్పు డిడుమల పడు వారునురు. సామాన్యులకూడ ఈ బెబ్బిలో ఏమియు నాధారము లేనివారు కావచ్చును. కాబట్టి పనిచేసి సంగతులు కనిపెట్టి వ్రాయగలవారు తెలుపగలవారు కావలెను. ఇట్టివారు ప్రతి గ్రామములోను ఉండురను మాట కల్లు. ముఖ్య గ్రామములలో సంఘములేర్పడి అందలి సభ్యులు గ్రామములను పంచుకొని పనిచేసినయెడల మన నష్టపు నిజస్వరూపము తేట పడగలదు. నీరు పైబడ రక్షించువారు లేక అన్నము పెట్టువారు లేక కట్టుటకు గుడ్లయిచ్చువారు లేక నైవేష గతియని నిరాధారులైనవారిని గూడ నీవిచారణ నిరూపింపవచ్చును. కావున నింకనాలస్యముచేయక వరదలచే బాధితములైన ప్రాంతములలోని మన నాయకులు విరివిగా విచారణసంఘముల నిర్మించురు గాకయని కోరుచున్నాము. ముందు ప్రభుత్వము వారినుండి రిమిషన్ కోరు సందర్భమున గూడ నీ సంఘములెంతో పనిచేయవచ్చును. కావున సత్వరిముగా నింకవిషయమై పరిజరుగుట శ్రేయస్కరము. గుంటూరు తాలూకాలోని ముఖ్య గ్రామములలో బెజవాడ తాలూకాలోని ముఖ్య గ్రామములలో ఇదే తీరిని తక్కిన నాలుగుతాలూకాలలోని ముఖ్య గ్రామములలో కైకలూరు తాలూకాలోని ముఖ్య గ్రామములలో తుంగభద్రచే నష్టపడిన రామల్లకోట తాలూకాలోని ముఖ్య గ్రామములలో నంద్యాలకు సంబంధించిన ముఖ్య గ్రామములలో ప్రొద్దుటూరు ఇలాఖా ముఖ్య గ్రామములలో అదవా నిలో తత్ప్రాంత గ్రామముల కాపడ కలిగియున్న నందలి ముఖ్య గ్రామములలో, ఎల్ల యెడలను వెంటనే సంఘము లేర్పడి సంగతులు వివరముగా ప్రకటింప నుద్యోగము లగును గాక యని విశ్వసించుచున్నాము. ఈ నగరమున మధ్యస్థ సంఘ మేర్పడు సూచనలు దోచుచున్నవి. అలస భావము చూపక యిచ్చటి నాయకులు పనిచేతురు గాక యని నమ్ముచున్నాము. ఇచ్చటి సంఘమును శాఖా సంఘములును ఆంధ్రావనిలో కలిగిన దుఃఖమును పాత్ర సాహాయ్యంబున శాపి క్షీ గడించును గాకయని యెదురుచూచుచున్నాము.

ప్రజా విజయము.

బొంబయి ఉత్తమ న్యాయస్థానము వారు హైదరాబాద్ న్యాయస్థానమును ఒక్క పెట్టున సరి చేసినారు. తిలకుమహాశయుడు తనపై విధింపబడిన జామీను త్రోసివేయవలసినదని చేసిన యప్పీలు సంగీకరించి మేస్త్రీటుగారి తీర్మానమును రద్దుపరచినారు. తిలకుమహాశయుడు ప్రభుత్వము వారివద్ద నుంచిన 40,000 రూపాయిల జామీను పత్రములును ద్రవ్యమును ఆతనికి క్రిష్టి యియ్య వలసినదని ఉత్తరువు ప్రకటించినారు. న్యాయ మూర్తులు బాచలరుగారును మాగారును బ్రిటీషు న్యాయ శాసనమును అక్షతమాన భంగిని కావాశి హైదరాబాద్ సామాజ్య భక్తిని వేయిరెల్లు పెంపదజేసి బొంబయి మద్రాసు మధ్యపరగణాల స్థానిక ప్రభువుల నిరోధ ప్రయత్నముల కొరకు బొందార్యమే మైత్రీకి మహాసాధనంబయినది నిరూపించినారు. తిలకు మహాశయు సంతతి అధికారవర్గ విరోధికింగూడ తుట్టుతుదకు న్యాయంబానర్పబడినది. విజయము సమకూరినది. బ్రిటీషు న్యాయ మీరీతి సంవర్ధింబగునేని తిలకుకు మహాజయ, భారతభూమికి జయ, అను వినాదము బ్రిటీషు సామాజ్యకు జయ అను వినాదంబుతో గూడి భవిష్య దభివృద్ధిని హస్తగతం బానర్పగల దనుటకు సందియము లేదు. న్యాయమూర్తుల తీర్మానము విపులముగా ప్రకటిత మగుటను హైదరాబాద్ భూమి నిరీక్షించుచున్నది.

రవీంద్ర నాథుని దేశభక్తి

రవీంద్ర నాథుని ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో నుపన్యాసము లిచ్చుచున్నాడు. ఆతని యుపన్యాసములు వివరములను నిచ్చుచేటారాంటో పురమునుండియు మాంట్రిలు పురమునుండియు ప్రజ ఆతని కావ్యమును లంపె యున్నారు. టోరాంటో మాంట్రిలు కనడాలోని పట్టణములు. కనడావారు హైదరాబాద్ కెట్టి శాసనము పెట్టి యుండునదియు మన మెరుగక పోలేదు. మనలను నీచముగా జూచు నా అధినినేతజాలు లేన్ను శాసించిన మాత్రం రవీంద్రనాథుని యంతటి వాడు అది తనకు శాసనమని యెంచగలడా? మాత్రిభూమి యార్మి గౌరవము నాలోచింపక యెంచగలడా? భారతమాతకు ప్రతుండు కావుననే ఆతిడు టోరాంటో మాంట్రిలు ఆహ్వానము నుతిగ్గురించినాడు. తన మాత్రిభూమి నకమానుచు ప్రజల భూమిపై తన సాదభూమివైన రాల్పునని ప్రకటించినాడు. నంకూపరు తీరమున బీడ దిగవలసినదని ఎక్కో కోరగా తన సోదరులను కడగండ్ల బెట్టునట్టి కనడా ఆక్రేలియాల కట్టిన పరిస్థితులు మారువరకు తాను త్రొక్కుటలేదని ఘంటానాదముగ తెలియజేసినాడు. సెబాస్ట్, రవీంద్ర, సెబాస్ట్, నీమాత్రి భక్తి నీ సోదర వాత్సల్యము, నీ న్యాయావృష్టి, నీ పవిత్ర క్రోధము ఆప్రతిమానములు. నీని వర్ణంప నీ కవిత్వస్ఫోగంబోలిన భావజీ ఈ తేభిని కలవడజాలమగదా! ఆయన హృదయ పూర్వకాభివందనంబునకు నియ్యది వలతి యని వృత్తిపడి నంతసించుచున్నది. నీ నిదర్శనం బహుమంతై హైదరాబాద్ న్యాయశాసనము నిరుపదిగట్టు పెంపందించు గాక! తన స్కూలరులు తన స్కూలరులయి నిజేకంబు నవలంబించుగాక!

ఉద్యోగ సమాచారములు:— సోదరులూపరింజేంటు జ. రాజగోపాలరావు పంతులుగారు ఎల్లూరు నుండి కర్నూలుకు మార్చబడిరి.

చెన్నపురి వర్ష పాతము:— జూలై 1 కు వేడి నుండియు క్రిందటి శనివారమునకు సాధారణమున కురిచునట్లైన వర్షము 88-13 అంగుళములు. ఈ సంవత్సరము కురిసిన వర్షము 28-39 అంగుళములు.

శ్రీ బ్రహ్మానందాశ్రమము; వ్యాసరచన:— నేటిదినుము గాత్ర 1 గంటలకు ఉపాసనానంతరము శ్రీ. వి. నారాయణగారు తెలుగుభాషలో, "విష్ణుసాహస్రనామ" అను ఒక ఉపన్యాసమును బోధించెదరు.

సోలీసు బహుమతులు:— అంబాపూరు జిల్లాలో నీసు ఇన్స్పెక్టరు కె. వి. కుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గొరక పండ్ల పోటుకేసులో బాగా పనిచేసినందులకు చెన్నపురి పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు వారికి రూ. 50 బహుమతిని మొగసిరి.

విరోధా మహా సంగ్రామము

ఇటలీవారియుక్తి ఫలించుట

డొబ్రుజాలో విషమస్థితి తొలగుచుండుట

సోములో పురోగమన మనుకూలించుట

0000000000000000

న్యాయమూర్తి హ్యూసుగారు—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కధ్యక్షులుగా నియోజితు లగుట.

000000

(రైటరు ఏ. నీ.)

ఇంగ్లండు

బోత్నియా అభివృద్ధి

లండను, నవంబరు 7:— బోత్నియా అభివృద్ధి నందు మంచుగడ్డలు విశేషముగా పడచుచున్నవని “మార్నింగ్ పోస్టు” పత్రికకు ప్రాంతాంతముండి తెలిపిన వార్త వచ్చినది.

మొయిలు స్త్రీమరు ముంచబడుట.

లండను, నవంబరు 8:— ‘అరేబియా’ అను పి. బి. కం పేనివారి మొయిలు స్త్రీమరు ముంచుగా తేల్చబడకయే మధ్య భారా సముద్రమునందు శత్రు సముద్రాంతగ్రామివలన ముంచ బడినది.

విచ్చిక సైనికసేన

లండను, నవంబరు 6:— ఫ్రెంచి ప్రభువుగా రిప్పనకు మిష్టండుజిల్లాలలో దిరిగి విచ్చిక సేనాబృందమును సందర్శించుచున్నారు. వారు యుద్ధాంతమువఱకు సేవచేయుట కొప్పు కొనుగోనడల దుస్తులను, తుపాకులను మున్నగువానిని ప్రభుత్వమువారి సంగుదురని ఫ్రెంచి ప్రభువుగారు చెప్పిరి. వేరేరక్షణముకొనుట విచ్చిక సేనకులు వెదకేసగా సేర్పడునప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి దుస్తులను మున్నగువాని నిచ్చుటకు తప్పక సమ్మతించురు. విచ్చిక సేనకుల పట్టాలము లనేకములు నమోదు చేసికొనబడినవని తెలియుచున్నది. ఈపట్టాలములలోనివారి రందఱును లండను, యార్క్ షైరు, ఛేషైరు, కెంటు, సర్రే, లంకాషైరు జిల్లాలలోనివారు.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్ల రంగము.

లండను, నవంబరు 8:— ఈమధ్యాహ్నము జనరల్ 45 డగ్లస్ పేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:— బోమంటు హామెలుకు పట్టినమున శత్రువులు మూతై అగ్నిగోళములను ప్రయోగించి మన కందకములను ముట్టడించుటకు విశేష ప్రయత్నములు సలిపి వ్యర్థమైరి. తుపాకు వచ్చుచున్నట్లు ప్రచండ నాయువులును, వ్యవస్థను విశేషముగా నున్నది.

వర్ధను రంగము.

లండను, నవంబరు 6:— సోమురంగమున విస్తరితము జరిగిన యుద్ధము ప్రారంభయ్యున్న మేరకు “మెట్రో పోలిస్” పత్రిక వ్రాసినది. మనము క్రొత్తయవస్థానము నుపక్రమింపఁబోవుటకు ముందు శత్రువు లింకను రమ యాధీనము నందు గలిగియున్న ముఖ్యస్థానములను పట్టుకొనవలసి యున్నది. డంబూపువానలందు మనకు గలిగిన విజయముల నందుకొని రెండు మైళ్ల సేనాముఖముతో వోవర్ మైదానముపై బడుచున్నాము.

డంబూపు యుద్ధము

అలహాబాదు, నవంబరు 8:— పరాసు నా రిట్లు ప్రకటించిరి. — పరాసు సేనాదళమువారు కొందఱు డంబూపు ప్రాంతమునందు 9 నుండి శత్రు సైనికులను పట్టుకొనిరి. శత్రువులు అధ్యంతరము నీయకయే లొంగిపోయిరి. ఈ 9 మందియును యుద్ధరంగమునుండి త్వరలో మార్చబడుదురని సేనాదళమువారికి కొంతకాలము సేచియుండి వారికి బదులు వచ్చిన తొమ్మిదిమందిని ఖయిదీలుగా గొనిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టునందు ప్రతిపంట్ల

కయిరో, నవంబరు 8:— దిగువ ఈజిప్టునందు నూటికి 83 చొప్పునను, ఎగువ ఈజిప్టునందు నూటికి 93 చొప్పునను ప్రతి పండినది.

ఆఫ్రికా

ఆఫ్రికాయందు బ్రిటిషు పరాసుసానములు

హార్టన్, నవంబరు 8:— ఆఫ్రికాయందు పరాసు బ్రిటిషుస్థానములు మధ్య శత్రుస్థానములకు వరుసగా నున్నవి. చాడ్ సరస్సు ప్రాంతమునందు పరాసులు ఈజిప్టుతోను, ఎజ్జు సముద్రముతోను సైగీరియాతోను కామెరూనులతోను రెండు స్థానములను గలుపుకొనుటకు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నది.

ఇటలీ

ఇటలీ రంగము

రోమ్, నవంబరు 8:— కంక్షవృద్ధియు, సంచును పొగమంచును ప్రతిదినమును ఒకదానిమెట్ల నొకటి వచ్చుచున్నది. ఇటలీ రంగమునందు కొన్ని ప్రదేశములలో వరదలు వచ్చెను.

ఆస్ట్రీయనుల నష్టము

లండను, నవంబరు 8:— ఇటలీ నా రిట్లు ప్రకటించిరి:— ఆస్ట్రీయనులు తమ నష్టమును బహిరంగము కాకుండుటకు దొరకిన ప్రతి శతమును తిరిగి తెచ్చువారికి భవనాపమున బహుమతు లొసంగుచున్నారు. ఇటీవల ఇటలీవా రవలంబించిన అవస్థానమునకు శత్రువులకు 25 వేల మంది నష్టమైరని తెలియుచున్నది.

కారోస్ యుద్ధము

ఆస్ట్రీయనుల నష్టము.

లండను, నవంబరు 6:— కారోస్ ప్రధమునం దిటీవల జరిగిన యుద్ధమునందు ఆస్ట్రీయనులకు ఇంచుమించుగా 25 వేల నుండి 30 వేలవఱకు నష్టము గలిగినదని తెలియుచున్నది. అచ్చట నున్న శత్రు సేనలలో నూటికి 60 మంది చొప్పున శత్రు సైనికులు యుద్ధరంగమునకు బలియైరని డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు మిలాక్ విలేఖరుడు వ్రాసెను.

ఆస్ట్రీయను సేనాముఖము భేదింపబడుట.

అలహాబాదు, నవంబరు 8:— “మెట్రో పోలిస్” పత్రిక ప్రత్యేకవిలేఖరు డిట్లు వ్రాసెను:— కారోస్ ప్రధమునందు దక్షిణభాగమున గల శత్రు సేన ఉత్తరమునందు గల సేనా భాగమునుండి భేదింపబడినది. ఇటలీవారు రాత్రిసమయము నందును యుద్ధము సలుపుదురని శత్రువు లనుకొనలేదు. ఇటలీవారు పర్యవసానములకు గురైనందు ప్రవేశించి ఒకతుపాకిని గాల్చుకయే పట్టాలములను చెఱగొని విపాకోనదియొద్ద శత్రు సేనాముఖమును భేదించిరి.

రక్షణ ప్రదేశములు భేదింపబడుట

ఉడైను నందలి రైటరు విలేఖరుడు కారోస్ ప్రధమునై శత్రురక్షణ ప్రదేశములలో ముఖ్యులుగవంత్తి భేదింపబడినదని నుడివి దానిని నర్ణించెను. రక్షణస్థానములలో మధ్యము నున్న కోమెనుపై ఇటలీవారి ఫిరంగివర్షము కురియుచున్నది. కాలమానము నానాటికి విపరీతమగుచున్నది.

అవస్థానమున నాలస్యము

“మెట్రో పోలిస్” పత్రిక రోమువిలేఖరుడు ఇటలీ రంగమున అవస్థానము ప్రారంభించుట కాలస్యముచేయుటకు కారణములను సూచించుచు ఇయించిన ప్రదేశములను బలపఱచుకొని దొరకిన దొపిడిని భూస్థాపితము చేయుట యందే యంత ఆలస్యమైనదని చెప్పెను. వొలీనియానుండియు కారోస్ అయిననుండియు ఆస్ట్రీయను సేనలు ఇటలీరంగమునకు వచ్చుచున్నవని తెలియుచున్నది.

బాల్కను

థెస్సలీయందు రాజపక్ష సేనలు

ఏథెస్సు, నవంబరు 8:— ఏకాటెర్నీ పురమును మిత్ర మండలివా రాక్రమించుకొనినందున థెస్సలీనుండి రాజపక్ష సేనలను వెనుకకు దీసికొనిపోవుటకు ఏథెస్సు ప్రభుత్వమువారి రేపార్ట్లు చేయుచున్నది.

రాజుగారి ప్రయత్నములు.

లండను, నవంబరు 6:— ఏకాటెర్నీ పురమును మిత్ర మండలివా రాక్రమించుకొనుట ఆన్యాయమని రాజు గారు విశేషముగా నుడువుచు మిత్ర మండలి సేనలకు 20 మైళ్ళ దూరమున తన సేనను గూర్చుచున్నారని ఏథెస్సు లెంతివార్తల వలన దెలియుచున్నది.

మిత్రమండలి పోలీసువారు

గ్రీకుప్రముఖుని ఇంటిపై బడుట.

లండను, నవంబరు 8:— మిత్రమండలి పోలీసువారు “ఫెలెరాన్” పిరియనులకు నడుమనున్న కలిమాషియోటిన్ అను గ్రీకుప్రముఖుని ఇంటిపై బడిరి. ఇక్కడినుండి యతడు శత్రు సముద్రాంతములకు రహస్య సందేశములను బంపుచుండెనట. అతని నాకరులు పోలీసువారిపై తుపాకులను గాల్పిరి. కలిమాషియోటిన్ మిత్రమండలిచేత బంధకుండ పారిపోయెను. రహస్యములగు కాగితము లనేకములు అతనియింట దొరకినవి.

గ్రీకునందు మిత్రమండలి కార్యము

ఏథెస్సు, నవంబరు 8:— మిత్రమండలి పట్టాలములు లీకోన దీనిని ఆక్రమించుకొని మందుగుండ్లస్థానమును వశపఱచుకొనిరి. ఈ ప్రాంతముననే గ్రీకువారి నాకాదళమును, మందు సామగ్రియు నుండెను.

ఇటలీవారి యుద్ధము.

రోమేనియాకు మూడు శత్రు సేన లిచ్చుచున్న 2 త్తి డిని ఇటలీవారు మాన్పిరని లండనునందు ప్రముఖు లుకొనుచున్నారు.

రోమేనియనుల స్థితి.

లండను, నవంబరు 8:— రోమేనియనుల కష్టస్థితి యింకను తొలగిపోలేదు. ఎవరికీ ముందు సహాయ సేనలు వచ్చునో యా స్థితినిబట్టియు, కార్యేతియనులందు స్థితినిబట్టియు పరిస్థితు లేర్పడునని రోమునుండి డాక్టర్ డిల్లాక్ గారు రెంతి వార్త నిచ్చిరి.

కాక్ సనా ముట్టడి.

ఆంస్తడామ్, నవంబరు 8:— రష్యను నాకాదళము 4 వ తేదీని కాక్ స్టాన్జాను ముట్టడించి నష్టము విశేషమగు నష్టము గలిగినదని బల్గేరియనులు ప్రకటించిరి.

డొబ్రుజాల రంగము

శాఖరాఫ్ గారు వచ్చినందువలని ఫలము

పారిసు, నవంబరు 8:— డొబ్రుజాలరంగమునకు జనరల్ శాఖరాఫ్ గారును రష్యను సేనయును వచ్చినప్పటినుండి బల్గేరియనులును జర్మనులును 13 మైళ్లు వెనుకకు బోవలసి వచ్చెను.

శత్రువుల వ్యర్థప్రయత్నములు

లండను, నవంబరు 8:— సెలోనికానుండి పరాసువారిట్లు తెలిపిరి:— కెర్నానది సంపువద్ద బల్గేరియనులు మూడు సార్లు తలపడగ వారి ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థమయ్యెను. శత్రువులకు విశేషనష్టము గలిగినది. మొనాస్టరు కుత్తరమునందు సేనా శిబిరములపై మనవిమానముల బొంబులను వేసినవి.

జర్మనీ

జర్మను చాన్సలరు.

లండను, నవంబరు 6:— బ్రిటిషువారు జర్మని నీలోకమునుండి తుడిచివేయ జూచుచున్నారనియు, లోకములో నున్న ఇతర దేశములవారు జర్మనీకి కార్యేజిదశ పట్టకుండ తప్పుక చూచెద రనియు, బాల్కనులమార్గముగా ఏషియాపై పునకు విజృంభించుటకు జర్మనీకవకాశ ముండవలయుననియు జర్మను చాన్సలరు డాక్టర్ బెత్మెక్ హోల్వే చెప్పెనని “న్యూయార్కు వరల్డ్” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

శత్రువుల నష్టము.

లండను, నవంబరు 7:— “సెంట్రల్ న్యూస్” వార్తా సంఘమునకు జూరిక్ విలేఖరుడిట్లు వ్రాసెను:—1916 వ సంవత్సరము నందు జర్మను ఆస్త్రియనులకు గలుగుచున్న నష్టము యుద్ధకార్యాలయము వారి కత్యాతురత గలిగించు చున్నదని జర్మనీ నుండి నమ్మకస్థులైన వారివలన తెలియుచున్నది. మిత్ర మండలి యవస్థాపకము ఎడతెగక సాగుచున్నయెడల ఖైదీల చేత జర్మనీయందలి మందు గుండ్ల కర్మాగారము లందు పని చేయించినను, యుద్ధరంగమునకు బోగలిగినంతమంది పైనికులు సునుకూడరు. 1917 వ సంవత్సరమునందు జర్మనులకును ఆస్త్రియనులకును తగినంత సేన లేక వారు పడిపోవుదురు.

రీస్ స్టాక్ సభ

ఆంస్టర్ డామ్, నవంబరు 8:—ప్రజలు ప్రభుత్వమువారి యుద్ధవిషయపు తీర్మానముగూర్చి చర్చించుచుండుటకు సభ వారంగీకరింపక రీస్ స్టాక్ సభను మానివేసిరని జర్మనుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

జర్మను వారి శ్రామికాధ్యక్షుడు

లండను, నవంబరు 8:—జనరల్ గ్రోస్ మొదటవార్తా పత్రికలయందు పారిశ్రామిక, వ్యాపార, వృత్తి సంబంధములలో పనివారలను గూర్చిన ప్రకటనముల నన్నిటిని తొలగింప ప్రయత్నింతు రనియు, దీనికి ఆక్షేపణ లెన్నియో గలవనియు “కోల్ని స్క్వే” జీటంగు” పత్రిక వ్రాసినది.

జర్మనీ విషయ దినము.

ఆలహాబాదు, నవంబరు 8:—“లోకల్ ఆన్లైన్” పత్రికకు ఒక విలేఖరుడు వాన్ కోటను జర్మనులు వదలివేయుటకు గూర్చి యిట్లు వ్రాసెను:—ఎక్కువమంది శత్రు సేనలతో ఎవ్వరును విశేష నష్టము లేక తలపడజాలరు. శత్రువులకు గలిగిన విజయమునుబట్టి ఈ దినము జర్మనీకి ఎంత విషమదినమైనది జర్మనీదేశము లూహింపవలయును.

బల్గేరియా

బల్గేరియను సేనాధిపతి

రాజీనామా యిచ్చుట.
లండను, నవంబరు 8:—మేనిజినియా యందు సేన కధిపతులగు సెంట్రల్ ఆఫ్ బల్గేరియను సేనాపతి రాజీనామా యిచ్చెనని ఎత్తేప్పంజి తెలిగ్రాంకం వెనీకి పారిసువిలేఖరుడు తంలివార్త నిచ్చెను.

అమెరికా

విల్సనుగారిపై నింద

న్యూయార్కు, నవంబరు 8:—ఆయిష్టోజే యందు రూస్ వెల్లుగారు ముచ్చటించుచు విల్సనుగారికి జేశమును యుద్ధములోనికి దింపకుండునట్లు చేయుటకు ధైర్యములేదని చెప్పిరి. “యు 53” జలాంతగ్రామిలోని వారిని రక్షించుటకు అమెరికనులను బంపి జర్మనీవాగ్దానములు నిలుచునట్లు చేసెననియు వారనిరి.

పొటీయందు ఇప్పుడు జరిగినట్లు ఇట్టి పందెము ఇదివఱకెన్నడును వేసియుండలేదు. 20 లక్షల జోల్లపందెము ఏర్పరుపబడెనని తెలియుచున్నది.

అమెరికా అధ్యక్ష పదవి

లండను, నవంబరు 8:—న్యాయమూర్తి హ్యూగ్సు గారు అమెరికా కధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరని న్యూయార్కు తంలివార్త నుడుపుచున్నది.

పోలండు

పోలండు విషయము

ఆంస్టర్ డామ్, నవంబరు 8:—పోలండు స్వపరిపాలన మునుగూర్చి జర్మనుల ప్రకటనయు సందర్భమున, ఆదేశము ఒక జర్మనురాజుతో ఆస్త్రియా జర్మనీదేశముల సాయంతరేఖ ముగా నుండునని డచ్చిపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వార్సావర్షురు వాక్యములు.

లండను, నవంబరు 8:—జర్మను ప్రభుత్వప్రకటనము నుగూర్చి వార్సావర్షురు వార్తాపత్రికలలో వ్రాయుచు జర్మనులకు వైసికులు చాలక ఈ ప్రకటనము చేసిరనువాదము తప్పని తెలిసెను. పూర్వము పోలండువైసికుల దేశమని అతడనెను.

దేశీయ తంత్రీవారలు

(మా విలేఖకుల వద్దనుండి)

బొంబాయి

బాలగంగాధర తిలకుగారిపైనికేసు

(౧)

హైకోర్టులో ఆపీలు విచారణ.

ధరావతును కొట్టివేయుట.

బొంబాయి, నవంబరు 8:—న్యాయమూర్తులు బాచిలరు, పాగల్ ఎదుట నేడు విచారణ జరిగినది. పూనా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు ధరావతు కోరుట న్యాయమూర్తిగారిని తిలకు గారిపక్షమున ఎస్. ఆర్. బాకలు, పో. జిన్నా గాల్గొనబడిరి. ప్రతికక్షుల పక్షమున అడ్వకేటుజనరలు జాల్దేను, బిన్నింగు, స్ట్రాంగుమగాల్ల వాడిరి.

మొదట జిన్నా గారు వాదము ప్రారంభించిరి. తిలకు గారి మాడు యువ న్యాయముల లోను రాజద్రోహము కలదాయనువిషయ మిపు డాలోచింపబడదగినది. చక్రవర్తిగారి పట్ల విద్రోహమిందు లేనేలేదు. బ్రిటిషు దొరతనము కూడదని తిలకు గా చెబుటను నడువలేదు. చాల లాభకరమనియే నుడివిరి. మేజిస్ట్రేటు గారి ఆభిప్రాయము సరిగాదని జిన్నా గారు నుడివిరి.

ఇండియా దొరతనమనగా సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ దొరతనములని భావమని న్యాయమూర్తి బాచలరుగా రనిరి.

అది సరిగాదు. ప్రభుత్వోద్యోగుల కందకరును ప్రభుత్వ నామము వర్తింపదు. దీనినిగూర్చి న్యాయమూర్తి మేజిస్ట్రేటు గారు స్పష్టముగ వివరించిరి. తిలకు గారి విమర్శ ఐ. సి. ఎస్. కాఖు మాత్రమే వర్తింపును. అదియే నిరంకుశాధికారి వర్గము వారధికారమును గుర్తించిరి. వారు పాలితులకు బాధ్యులుగారు గాన వారినిపాలితులకు బాధ్యులనుగా నొనరింపవలెను. అనునదియే తిలకు గారి యువన్యాస ఫలితము.

అనురాగము లేకుండుట ఆగ్రహమని మేజిస్ట్రేటు గారు చేసిన అర్జును సరిగాదు. ఉపన్యాసముల నన్నిటిని మొత్తముగ చూచిన ప్రస్తుత మున్న విధానము సంస్కరింప బడవలెనను భావమే స్పష్టమగును. నేరమును ఫిర్యాదీలు రుజువుపరచవలసి యున్నది. 47 వచనములను నేనువినిపించెదను. వానిలో నెచటను నేరము లేదు.

సి. ఐ. డి. వారి రిపోర్టులు మొత్తముమీద సరియైనను అచట నచట కొన్ని పదములను వదలిన విపరీతాక్రమ కనపడుట సులభము. కొన్ని కొన్ని పదములమీద చాల నాధారపడి యుండును.

1915-వ సంవత్సరపు చట్టము ననుసరించి దొరతన మనగా చక్రవర్తిగారు కొన్ని అధికారములు ఇండియామంత్రి కినికొన్ని పరిశీలనాధికారములు రాజప్రతినిధికినియ్యబడినవి. కాననే పొరుడైన అకారణముగ నైన నేకాఖునైన నిరభ్యంతరముగ విమర్శింపవచ్చును. అది ప్రభుత్వవిద్రోహము కాజాలదు. గాన నానేరములు ఫిర్యాదీలు రుజువుపరచవలెను. అని జిన్నా గారు నుడివి స్వరాజ్యప్రాప్తికి బ్రిటిషు సంబంధ ముండితీరవలె నని నూచించు కొన్ని భాగములను చదివిరి. హోమురూలునుగూర్చి యు ప న్య సించుటకు తిలకు గారు ధైర్యము అహమదాబాదులకు వెళ్లిరిగాని దొరతనము వారిపై విద్రోహమును కలిగించుటకు కాదు. బ్రిటిషుదొరతనము వారి నట్లు ప్రశంసించినవక్త రాజద్రోహమును బోధించెనుట విశ్వసించ దగినదా? అని జిన్నా గారుచెప్పి కొన్ని భాగములను చదివిరి. అన్యతేవ్యాధ్యము స్వలాభసందర్భ నూచకము. స్వరాజ్యమనగా బ్రిటిషువారి నందరిని తరిమివేయవలె ననుట కాదు. స్వరాజ్యము వచ్చినను బ్రిటిషు దేశీయులుద్యోగులుగా నుండవచ్చునని తిలకు గాచెప్పిరి. కాన పాశ్చాత్యులను బహిష్కరించు మావనయేలేదు. స్వరాజ్య విధానమున నాయుద్యోగులు ప్రజలకు బాధ్యులయ్యెదరు. కాన నీ విషయమును చక్రవర్తిగారికిని పార్లమెంటువారికిని విన్నవించి విధానమును మార్పించవలెనను నదియే తిలకు గారి వాదము. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పులో కోతలు జ్ఞాననిహిమ లని నుడువుట సరిగాదు. ఈ విమర్శ కాఖులకు సంబంధించినది గాని దొరతనమున కంతటికిని సంబంధించినది కాదు అని జిన్నా గా రనిరి. అడ్వకేటు జనరలుగారు ప్రతివాదము చేయుచు దొరతన మనగా సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయపాలకవర్గ మంతయు ననిరి.

దొరతనమువారి ప్రతినిధి నాడేపించుట దొరతనము వారి నాడేపించుటయే యగునని న్యాయమూర్తి బాచలరు గా రనిరి.

తిలకుగారు చక్రవర్తిగారిని పార్లమెంటువారిని తప్ప లేకైన వారి కందరిని గూడ నాడేపించిరి. ఇండియా మంత్రి రాజప్రతినిధిగారు గూడ విమర్శింపబడుటచే వారును నిరంకుశాధికారులలో చేరిరి. గవర్నరులు మొదలగు వారందరును చేరిరి గాన నీ విమర్శకాఖులకుగాక దొరతనము నకే వర్తింపును గాన నది నేరమగుచున్నదనుట స్పష్టము. అనుమతతయను మిషను దొరతనమువారు భారతీయులకు తగిన యుద్యోగము లిచ్చుట లేదనుట దొరతనమువారికి మోసము నానోపించుట యగుచున్నది.

ఇట్టి విమర్శ న్యాయమే యగునని న్యాయమూర్తి బాచలరుగా రనిరి.

ఇది ప్రజల కాగ్రహము కలిగించుట. నిరంకుశాధికారులకు నిష్పాక్షికోదాహరణములున్నట్లు తిలకు గారునుడువక సంతుచితభావములకలనయే చెప్పిరి. కానమేజిస్ట్రేటుగారు ధరావతుకోరుట సరియే అని అడ్వకేటు జనరలు గారనిరి. పిమ్మట న్యాయమూర్తి బాచలరుగారును అడ్వకేటు జనరలుగారును చర్చించిరి. విధానము సరిగాదని యాడేపించుటకు పౌరుసకు స్వాతంత్ర్యము గలదని న్యాయమూర్తిగా రనిరి. అది సరికాదని అడ్వకేటుగా రనిరి. జిన్నా గారు మరల సమాధానమిచ్చిరి. తీర్పు నిలుపబడినది.

బొంబాయి హైకోర్టువారు ధరావతును కొట్టివేయుట.

తిలకుగారికి పూనా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నిధించిన ధరావతును బొంబాయి హైకోర్టువారు రద్దుపరచిరి. ఇదివరకు చెల్లించబడిన సామ్యును తిలకుగారికి ముజరా యిచ్చివేయవలెనని ఆజ్ఞాపించిరి. బామీను లక్ష్మణదేవి జామీను పత్రములను కొట్టివేసిరి.

దక్షిణ హిందూస్థానము.

కృష్ణ వరదలు

పితాపురము రాజాగారి గొప్ప విరాళము.
బ్రత్యేక విలేఖరుని తంలివార్త.
వైజవాడ, నవంబరు 9:— పితాపురము రాజాగారు వారభావముతో గొప్పవిరాళ మొంగిండులకు ఆంధ్రలోక మంతయు కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచున్నది. ఇంకను నేలకొలిది దురదృష్టవంతులు తలదాచుకొన తావులేక నిరంతరము వర్షమున తడియుచు తినుటకు లిండిలేక చులచులమాచుచున్నారు. అచట బురద మొలబడియుండుటచే నేకసంఘమువారు బాధితులకు దీయ్యము నిచ్చుట మున్నగు సేవచేయుటకు చాల కష్టముగ నున్నది. గవ్యస్థానమును చేరుటకు చాలకాలము పట్టుచున్నది. అన్ని కష్టములకును పోవుటకు నీలు కలుగుటయే లేదు. మేము చేయు గలిగిన సేవ అత్యల్పము. బాధితుల సంఖ్య అపారము. సేవాక్రతుల ధనవంతుల సహాయము అత్యధికముగ కావలసియున్నది. కనీస మొకపక్షము దనుక నైన అంధ్రదేశమునం దంతటినుండి సహాయ మసారముగా రావలసిన యావశ్యకత కలదు.

బంగాళము

నల్లినకాంత ఘోసు కేసు.

కలకత్తా, నవంబరు 8:—చిట్టిగాంగునందు రాజీయ హత్యకేసుకు సంబంధించిన నల్లినకాంత ఘోసుకేసు ఈ దినము ప్రత్యేక న్యాయ సంఘమువారిచే విచారింపబడినది. పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారు తగు వాదమును సలిపిన వెనుక న్యాయ సంఘమువారు సాక్ష్యులులన్నిటిని విమర్శించి శుక్రవారమునకు వాయిదా వేసిరి.

బర్మా

సివమెటోగ్రాపు ఫిల్ముల తనికీ

రంగూను, నవంబరు 8:— సివమెటోగ్రాపు ఫిల్ముల తనికీ చేయించుటకు రంగూను భువపాలక సంఘమువారు తనికీచేయు సంఘమునకు ఒక ఆధికార సభ్యు నెన్నుకొనిరి.

బర్మావైలువే.

వైలువే బోర్డు మధ్య ఇండియా సర్ గాబర్నల్లుగారు బర్మావైలువేలలో నెగూరు నాతేక్ వైలుమాగ్గుమును తనికీ చేయుటకు నిన్నటిదినము వచ్చిరి.

ఆస్త్రియావారి ఋణము.

అమెట్టరుడెం, నవంబరు 8:— 100 కి 5½ సాలువడ్డీ 40 ఏండ్లవాయిదా ఒకపద్ధతి, 5½ ఏండ్లవాయిదా మరియొక పద్ధతి.

పరాసు విమానములు.

పారిసు, నవంబరు 8:— అట్లెయిను కోరు పంచదార యంత్రాలవలన శత్రువిమానములు మాక్రోత్తస్థానములపై బాంబులను వేసెను. 2 శత్రువిమానములు నేలగులినవి. మావి మానములు 8 1 టన్ను బాంబులను శత్రువిమానములపై వదిలెను.

ఎన్నికలు

న్యూయార్క్, నవంబరు 9:— ప్రజా పరిపాలన సంఘా ధ్యక్షుడు విల్సన్ గారు మఱి ఎన్నికైనట్లు నియమింపబడినది. తమ ప్రతిపక్షులు ఆధారములే కున్నారనియు, ఈ విజయమునకు బూటకము లేదనియు అట్లు వచ్చునేమో యని యందఱును జాగ్రత్తగా గమనించుచుండవలయు ననియు, అన్ని రాష్ట్రముల వారికిని వ్రాసెను.

సోము రంగము

పారిసు, నవంబరు 9:— నిన్నటిరాత్రి యిట్లు ప్రకటించబడినది. సోమునది కుత్తరమున పెయిలీ పెయిలీ నెలుకు తూర్పున కూడి శత్రువులమాకలన్నియు పాజుదొలబడినవి. సోము నదికి దక్షిణమున ఇరుపక్షములకును తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగెను. ఈ ప్రాంతములందు శత్రువులు ఈశాన్యముగా బోవుచుండగా వారి నాటకపటచిత్రిమి. 659 నుండి ఖయిదీలు పట్టునడిచి. మ్యూసునదికి కుడివైపున డొంటూపు డోమాంటు ప్రాంతములందు తీవ్రమగు కిరంగియుద్ధము జరిగినది.

బ్రిటిషు రంగము

లండను, నవంబరు 9:— అంకరనదికి దక్షిణమున సేనా ముఖమునం దంతటను శత్రువులు కిరంగులను విశేషముగా గాల్చిరి.

బ్రిటిషువారి వర్తకము.

లండను, నవంబరు 8:— అట్టోబరు మాసమునందు ఎగువస్తులు గల వస్తువులను అట్టోబరు మాసపు ఎగుమతులకంటె 12746283 పాను లెక్కనగన, దిగుమతులు 13318970 పాను లెక్కనగ నున్నవి.

అధి నివేశములు.

లండను, నవంబరు 8:— అధినివేశములను, సంక్షిప్త దేశములను సామాజ్యమువారికి సేనా పిషయమునను ధన విషయమునను నిశేషసాహాయ్య మొనరించిన ప్రజాప్రతినిధి పక్షలో బోధనగారు చెప్పిరి.

అమెరికా నియోజనము

రిపబ్లికనుల విజయము

న్యూయార్క్, నవంబరు 8:— రిపబ్లికనుల విజయము తలచినదానికంటె భవముగా కలిగినదిగాని విషయ పరిస్థితి గమనకు వారు వలంతులని విశ్వసించుచున్నది రిపబ్లికనుల సేనలు కమిటివారనిరి.

నియోజన ఫలితము బాటయినారవ రక్షణాసక్తికి నూచకమని నోజువెట్టుగా ననిరి.

పరాసువారి విజయము

పారిసు, నవంబరు 8:— సోము కుత్తరమున మేము సమజోష్ణ పెయిలీ పెయిలీ నెలుకు మధ్య ముందునకు పోతిమి. సోముకు దక్షిణమున వర్షమునకు జంకక ముందునకు బోయి 4 కిలోమీటరుల దగ్గరను స్థానముల నాక్రమించితిమి. అట్లుమునకు ప్రెసోయియ గ్రామములు పూర్తిగా నశియెను. పరామిడిక మొక శత్రుశాసమును బలపరిచి సోము కొను వశన నాక్రమించెను. ఇంతవరకు పట్టుబడినవారు 500 చుండి లెక్కకు వచ్చిరి. వెల్సెయెన్స్ కిరంగులు హెచ్చుగా కాలబడినది.

రంగుల సంఘము

పారిసు, నవంబరు 8:— బ్రిటిషు రంగులసంఘమునకు సహకారముగ ధన చేయుటకు పరాసుదేశమున 1,600,000 పానుల మూలసముతో నొక సంఘ మేర్పరుపబడినది. అట్లు నిజమునకు చేయుటకు పరాసునా రొక సంఘము నేర్పరచిరి.

ముంచబడిన స్వీడను నౌకలు

స్టాకుహము, నవంబరు 8:— 66 నౌకలను 222 నుండి నావికులను స్వీడను యుద్ధమువలన గోల్పోయినది. కిన్ని షు తీరమున జన్మనుల దాడివలన మరి 10 నౌకలునని.

స్టీమరులు ముంచబడుట.

లండను, నవంబరు 8:— “సీటోనియా” అను అంగ్ల స్టీమరును, మరియొక చిన్న స్టీమరులను, “ఫరులాండు” అను నార్వేవారి స్టీమరును ముంచబడినవి. నార్వేవారి స్టీమరులోని వారు క్షింపబడిరి.

వెనిజులస్ ప్రభుత్వము.

లండను, నవంబరు 8:— ఉపద్రవముల కవకాశము లేకుండునట్లు వెనిజులస్ ప్రభుత్వమును అంగీకరింప వలయునని లించ్ ప్రభువుగారు నూచించిరి.

ఆస్త్రియావారి ప్రభుత్వర మొనగుచు కలుగదగు ఉపద్రవములు ప్రభుత్వమునారికి దెలియుననియు, అందువలన నే జాగ్రత్తగా నున్నారనియు, ఇతరమిత్రులందరి ప్రభుత్వము లతో యోచించినది వెనిజులస్ ప్రభుత్వము సంగీకరింప వీలు లేదనియు చెప్పిరి. లించ్ గారి ప్రశ్నలకు రాబర్ట్ వెనిజులస్ ప్రభువు గారు ప్రభుత్వర మీయ దలంచుకొన లేదు. సెలోనికా వద్ద మిత్రమండలివారు దిగుటకు కాకాప్టాస్టె రాజుగా రంగీకరించికేమో వారు చెప్ప సమ్మతించలేదు.

పోపుకు ఆస్త్రియనుల విజ్ఞాపనము.

లండను, నవంబరు 8:— ట్రెంటు విషయము గురించి లీవారి పక్షమున సానుభూతి గలిగి ప్రవర్తించుచున్నందున అతని నక్కడనుండి తొలగింపవలయునని ఆస్త్రియనులు పోపు గారికి విజ్ఞాపనము పంపిరి. ఈ విజ్ఞాపనమును పోపు గారికి రంగీకరింపక త్రోసివేసినది ట్రెంటు సంఘపు రోము విశేషమును వ్రాయుచున్నాడు.

సర్ మైకల్ ఓడ్యయర్ గారు

లాహోరు, నవంబరు 8:— సర్ మైకల్ ఓడ్యయర్ గారు, ఫార్మక్ క్రైస్తవకళాశాల విద్యార్థి వసతి గృహము నీదినము తెచ్చి, తదుత్పన్నము నధిష్టించిరి. ఈ వసతి గృహ నిర్మాణమునకు పంజాబు ప్రభుత్వమువారు 50 వేల రూపాయల నొసంగిరి. ఉపన్యాసములు జరిగిన వెనుక సభ్యులకు ఉపాహారము లొసంగబడినది.

ఇటలీ పరి ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 8:— ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి:— కాంబిసి కొండపై శత్రుకిరంగులు స్వంసముచేసిన ఒకముఖ్య సానమునువదిలించెను. కాగోస్ ప్రభువు శత్రువులు విశేష మగు సామగ్రినివదిలించెను. వానియందు నాలుగు వద్ద వర్షత కిరంగు లుండెను.

రష్యను విజయము

లండను, నవంబరు 8:— రష్యనులట్లు ప్రకటించిరి:— స్టాక్ హోమనది పైని బ్రస్ట్రోవోలో ప్రాంతమునందు శత్రు ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థములయ్యెను. డార్న వాట్రాట్కోవ్ దక్షిణమునందు లెమెన్స్ పర్వత ప్రాంతమునందును మేము విజృంభించి డిస్ట్రిబ్యూయర్లొచ్చి బ్రోవోక్ నుండి హోలోవోజ్కు ముందునకు బోయితిమి.

ట్రాన్సిల్వేనియా రంగము.

లండను, నవంబరు 8:— బ్రిటిష్ ప్రాంతము నందును, ఆల్బునెసియానను శత్రువులు మట్టుకులు సలుపు చున్నారు. జూల్ లోయకు తూర్పున శత్రువులకు నాతన పటాలములు వచ్చెను. వా రవస్కంధనము నారంభించిరి.

కాన్స్టాంటిన్ ప్రభువుగారు

పారిసు, నవంబరు 8:— ఫ్రాన్సు దేశాధ్యక్షులగు పాయిన్ కేరు నా కి దినము కాన్స్టాంటిన్ ప్రభువుగారికి విందు నొసంగిరి.

క్రాంత మింఛెనులమంత్ర

లండను, నవంబరు 8:— ఆర్థర్ హెండ్రీసుగారు క్రాంత మింఛెనులమంత్రగా నుండుననియు, మింఛెనుల శాసనము త్వరలో వచ్చుననియు ప్రజలసభలో ఆస్త్రియావారి చెప్పిరి.

పరాజయము నొప్పుకొనుట.

ఆంస్టర్ డామ్, నవంబరు 8:— బోల్ క్రైస్తవ ప్రాంతమున రష్యనుల యొత్తిడి తీవ్రముగానున్నందున తన సేనాముఖము సరిహద్దులందు పశ్చిమముల వైపుకు వెనుకకు పోవలసి వచ్చెననియు, తాము కిరీ బాబాకు తూర్పుననున్న కొండను వదిలి వేసితిమనియు ఆస్త్రియనులు ప్రకటించిరి.

స్థానిక వార్తలు

(0)

జరుగబోవు సంగతులు.

నవంబరు 21 మంగళవారము.

చెన్నై పరి శాసనసభా సమావేశము. ఉద 11 గం.

నవంబరు 23 గురువారము

మ. వి. కాన్వోకేషను సా. 4½ గం.

ప్రయాణములు:— నిన్నటిసాయంత్రము కోనింగోడు రాజుగారు తిరుచనాపల్లికి బోయిరి.

శాసనసభ:— తుమారరాజా రాజా శ్రీరావు వేంకట తుమార కృష్ణరంగారావు బహద్దరుగారు మదరాసు శాసన సభ్యులుగా నియమింప బడిరి.

సర్ రాబర్టు గిల్లానుగారు:— రెయిల్వేబోర్డు ప్రెసిడెంటు గిల్లానుగారు క్రిందటి సోమవారమునాడు మదరాసు నకువచ్చి ఆసాయంకాలమే సింహళపు దొరతనము వారితో మాట్లాడవలసి యుండి దక్షిణఇండియా రెయిల్వే ఏజంటు గారిని, జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరుగారిని తోడ్కొని కొలొంబోపట్టణమునకు బోయిరి.

పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుల నెంచుట:— వెల్లూరునందలి రాజధాని పోలీసు సర్కిసు ప్రెయిసింగు స్కూలున కీ సంవత్సరము 44 రు భారతీయవిద్యార్థు లెన్ను కొనబడిరి. వీరిలో 28 గురు తెలుగువారును 14 రు ద్రవిడులును గలరు. పాఠములు క్రిందటి నెల 18 వ తేదినండియు ప్రారంభింపబడినవి.

Defence of Trieste.

Austrian Reinforcements

UDINE, November 8.

Another great attack in the direction of Trieste is unlikely before the spring, though much depends on the weather. Meanwhile, Austrian reinforcements from Galicia and Trentino are pouring in between Trieste and Comin.

ROME, November 8.

The Italians found that the Austrian defences near Castagnevizza had been brought to extraordinary perfection. Huge underground barracks, holding several thousands of men, had been constructed. They were protected by bastions and armed with machine guns. The barracks contained skittlealleys, kitchen gardens and beds.

PARIS, November 7.

A semi-official statement says: Despite the desperation of the fighting on the Somme, its real significance should not be misconstrued. It was not, as is alleged by the Germans, a formidable blow on a front of twenty kilometres, with great forces and the whole power of the French artillery. Our objective was more modest. It consisted in capturing or threatening more closely certain strong points; the conquest of which was indispensable before starting bigger operations. As the various positions were really fortresses, it was necessary to approach them carefully; hence the difficulty and momentary slowness of the present progress.

LONDON, November 8.

An Italian official statement says:— We have evacuated an observatory position destroyed by the enemy artillery on the slopes of Ciniabocche. We found among the booty abandoned on Carso battlefield a battery of four mountain guns.

Petrograd Communique says:— The enemy attacks in Ostrovoos region on the Stokhod have been repulsed. We again made progress south of Dornavatra in the region west and south of Mount Lamentolu and reached the valley of Bistritz from Belbor as far as Hells.

The enemy attacks in the direction of Predeal and on the Alt continue. The enemy has been reinforced and assumed offensive east of Jiu Valley.

PARIS.— President Poincare to-day entertained Duke of Connaught at Umcheon.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that Mr. Arther Henderson would be now Pensions Minister. Pensions Legislation would be introduced shortly.

Mr. Lynch suggested that in view of dangers of daily the Allies should recognise Venezelos immediately.

Mr. Asquith replied that the Allies were fully alive to dangers and were constantly consulting on Greek situation, but the public statement could only be made in agreement with Allies.

Lord Robert Cecil declined to answer questions put by Mr. Lynch as to whether Constantine concurred in Greek Government's invitation to the Allies to land at Salonika. British steamer 'Seaton' and three trawlers and Norwegian steamer 'Furuland' have been sunk. Crew of 'Furuland' have been saved.

NEW YORK, November 9.

Democratic National chairman has sent the following telegram to every State and Country. Democratic chairman, Dr Wilson, has been re-elected. Our opponents are desperate. You must personally see that ballot-boxes are guarded and that count is perfected and that nothing is left undone to safeguard this victory.

PARIS.— Last night's communique said.— North of Somme the enemy gatherings East of Saillies have been dispersed. South of Somme there has been violent reciprocal bombardment, in which we caught enemy troops marching East northeast of Chaumes. Prisoners taken yesterday totalled 659. On right of the Meuse there has been particularly lively artillery engagement in region of Damloup and Douaumont.

General Haig last night reported that hostile artillery had been active on the whole front south of Ancre.

THE GREAT WAR.

Italy's Strategy Proves Successful.

Crisis in Dobrudja Passing.

SOMME PUSH PROGRESSING.

Judge Hughes President of U. S. A.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Financing the War.

Small Investors Are Helping.

LONDON, November 8. In the House of Commons Mr. Back announced that forty-four and half millions sterling worth of war savings certificates had been sold. The savings bank deposits had increased by five and half millions in a year.

The Volunteer Movement.

Response to Governments Offer.

LONDON, November 8. Lord French again spent the week in inspecting bodies of volunteers, this time in the Midlands, and repeated his promise that the Government would provide arms, equipment, and clothing if volunteers would consent to engage for the duration of the war. He expressed his confidence that they would consent to this when they would become really a strong and valuable force for the defence of the country. It is understood that battalions have been enrolled, some under, some well over strength. These are gradually being taken on the official strength as they come up to the establishment and reach the standard of efficiency. London, Yorkshire, Cheshire, Kent, Surrey, and Lancashire are leading the movement with entire divisions. "Pioneer."

British Trade Expansion.

LONDON, November 8. Exports for October show an increase of £12,746,283, in value and imports of £13,318,970 as compared with the figures for October, 1915.

Crown Colonies and the War.

Generous and Valuable Assistance.

LONDON, November 8. In the House of Commons Mr. Bonar Law said that the Crown Colonies and Protectorates had given generous and valuable military and financial assistance in the war, and a comprehensive memorandum on the subject would be prepared.

P. and O. Liner Sunk.

Passengers Saved.

LONDON, November 8. Admiralty announces that the P. & O. Liner "Arabia" was torpedoed and sunk without warning in the Mediterranean sea at noon on November 6th. All passengers were saved.

France.

French Patrol's Haul.

ALLAHABAD, November 8. A French semi-official message, dealing with the fighting in the neighbourhood of Damloup, tells how a French patrol having captured a small post with nine men who surrendered without resisting, learned from them that they were expecting relief. The French waited and captured the relieving nine.

Reparatory Operations.

Present Position at Verdun.

ALLAHABAD, November 8. LONDON, November 7th. The "Petit Parisien" states that yesterday's action on the Somme front was only preparatory. The enemy still holds several "points d'appui" which must be taken before we open another main offensive. Following on the capture of Damloup and Vaux we are now actually on the Woivre plain, over a line of some two miles.

Duke of Connaught's Visit.

LONDON, November 7. PARIS. The Duke of Connaught has arrived on the Marne front. He was received by General Gouraud.

Heavy Rain Again.

British and Enemy Artillery Active.

LONDON, November 8. Sir Douglas Haig last night reported heavy rain has fallen. There has been considerable hostile shelling in the Les Boeuifs area. We bombarded the enemy support and communication trenches in the neighbourhood of Armentiers and Wylschate.

French Progress.

Important French Gains.

PARIS. A communique says: North of the Somme, we progressed between Les Boeuifs and Sailly Sailles. South of the Somme a dashing attack, notwithstanding violent rain, resulted in important gains and capture of positions on a front of four kilometres between Chaumes Wood and south-east of Ablaincourt Refinery. The infantry brilliantly carried the whole of the villages of Ablaincourt and Pressoir and fortified a cemetery east of Ablaincourt and pushed their positions to the outskirts of Somiecourt. Hitherto five-hundred prisoners have been counted. There was an intermittent cannonade at Verdun.

The National Dye-Stuffs Syndicate.

LONDON, November 8. PARIS. French National Dye-stuffs Syndicate is being formed with a capital of 1,600,000 sterling to co-operate with the British dyes. French aluminium producers are combining to develop control of aluminium.

French Aeroplanes Active.

The Enemy Planes Brought Down.

LONDON, November 8. PARIS. This afternoon's communique says: The Enemy merely bombarded our new positions in Ablaincourt sugar refinery sector. Two enemy aeroplanes have been brought down in air fights. Eight of our aeroplanes dropped a ton of bombs on the aeroplanes at Frascaty and on the military railway station at Chambley.

Stormy Weather on the British Front.

LONDON, November 8. General Haig this afternoon says: The Enemy heavy shelled us west of Beaumont Hamel and unsuccessfully attempted a raid on our trenches. The weather is stormy.

RUSSIA.

Austrians Admit Reverse.

Front Driven Back Some Kilometres

LONDON, November 8. AMSTERDAM. A Vienna official announcement says that near Tolgyes the Russians, after stubborn fighting for several days, have pressed back our front on the frontier mountains some kilometres. We have evacuated Bedul mountain east of Kiribaba before the massed fire of the Russian artillery.

Russian Successes Near Dornavatra.

Bulgarians Destroying Villages.

LONDON, November 8. PETROGRAD. An official announcement says: We are successfully continuing operations south of Dornavatra and have taken 815 prisoners in the last two days. The Bulgarians are systematically destroying Roumanian villages.

Ice in Gulf of Bothnia.

LONDON, November 7. The "Morning Post" Stockholm correspondent says that ice in the gulf of Bothnia is rapidly increasing.

ITALY.

Rain, Snow and Icy Fog.

LONDON, November 8. ROME. Rain, snow and icy fog alternate on the Italian front and some camps are flooded.

Austrian Ruse to Conceal Losses.

LONDON, November 8. An Italian semi-official statement says that with the object of concealing their losses the Austrians are offering monetary prizes for every corpse recovered. It is calculated that the latest Italian offensive costed the enemy 25,000 men.

Austrian Losses on the Carso.

ALLAHABAD, November 8. LONDON, November 7th. Unofficial estimates of the Austrian casualties in the recent fighting on the Carso vary from 25,000 to 35,000. The "Daily Mail" Milan

TELEGRAMS.

correspondent says that the enemy regiment lost on an average of 60 per cent of their strength.

Austrian Front Broken.

Success of Italian Night Attack

ALLAHABAD, November 8. The "Tribune" special correspondent reports that the Austrian army on the southern Carso has lost contact with that to the north. The enemy did not believe that the Italians would continue the attack during the night, but they did so ascending heights, penetrating caves, and taking a whole battalion prisoners enroute without firing a shot. They finally broke through the Austrian front on the river Vipacco.

Defence System Broken

Reuter's correspondent at Udine describes the backbone of the defence on the inaccessible Carso region as practically broken. Italian shells already reached Komien which is the pivot of the defensive system. Unfortunately, the weather is becoming worse.

Cause of Delay in Offensive.

The "Central News" correspondent at Rome ascribes the momentary pause to the necessity of organizing the ground gained and burying the enormous booty. The arrival of Austrian reinforcements from Volynia and the Carpathians is also reported.

Effect of Italian Action.

Well-informed quarters in London believe that the Italian action has relieved Rumania of the pressure of three divisions. "Pioneer."

Italians Repulse Attack.

LONDON, November 8. An Italian official statement says: We have repulsed attacks at Sano in the Adige Valley and on the slopes of the Cimaboeche in Trivignolo Valley. We dispersed columns and transport on the Julian front.

Greece.

Royalist Troops in Thessaly.

To be Withdrawn.

LONDON, November 8. ATHENS. In view of the allied occupation of Ekaterini the Government has recommenced making arrangements for the withdrawal of Royalist troops from Thessaly.

A Conflicting Report.

LAHORE, November 7. LONDON, November 7th. Telegrams from Athens state that King Constantine is protesting against the events at Ekaterini and assembling an army corps within 20 miles of the Allies' flank. "C. and M. Gazette"

Enemy Attacks repulsed.

LONDON, November 8. French official message from Salonika says that three Bulgarian attacks on the Serbians in the Loop of Erna have been repulsed with heavy loss. Our aeroplanes bombed military camps north of Monastir.

Allied Campaign in Greece.

LONDON, November 8. ATHENS. Allied detachments have occupied arsenal and the islands of Leros where fleets and ammunition depots are situated.

Allied Police raid on Greek

Deputy's House.

LONDON, November 8. The Allied Police raided the house of a Greek Deputy, M. Kalimassiotis, between Phlaron and Piraeus, whence signals to submarines were observed. The servants fired upon the Police and M. Kalimassiotis escaped. Incriminating documents were found.

ROUMANIA.

Enemy Retirement in Dobrudja.

Sequel to General Sakharoff's Arrival

LONDON, November 8. PARIS. Since the arrival of General Sakharoff and Russian reinforcements in the Dobrudja, the Germans and Bulgarians have been compelled to retire thirteen miles.

Russian Bombardment of Campaign.

Great Bulgarian Announcement.

LONDON, November 8. AMSTERDAM. A Bulgarian communique says that great damage was done to Constantza by bombardments by the Russian fleet on 2nd and 4th November.

Rumanian Danger not wholly Past.

LONDON, November 8. Dr. Dillon wires from Rome that the Rumanian danger is not wholly past. All depends on who first receives the requisite reinforcements and on the snow fall in the Carpathians.

AFRICA.

Franco-British Zone in Africa.

LONDON, November 8. PARIS. A telegram from Dakar says that the Franco-British zone now runs without interruption across Africa. The French in the region of Lake Tchad are planning regular communication with Egypt. They will send the Cameroons and Nigeria.

TELEGRAMS.

Germany.

Serious Hour for Germany.

German Correspondent on Verdun.

ALLAHABAD, November 8. The "Lokal Anzeiger" correspondent at the front referring to the evacuation of Vaux Fort writes.—One cannot fight four against ten without suffering wounds and defeats. Those at home should recognize from the success of our enemies how serious is the hour, how bitter the fighting which our troops have to sustain.—"Pioneer."

Muzzling the Reichstag.

German Press Complaint.

LONDON, November 7. AMSTERDAM.—German papers complain that the Reichstag is muzzled, because the Government is determined not to tolerate public discussions of its intended measures.

The Industrial Dictatorship.

General Groener's First Steps.

LONDON, November 7. The "Kosinische Zeitung" says:—One of General Groener's first steps will be to veto newspapers' advertisements seeking industrial, commercial, and professional labour, male and female. The paper says: "There are grave political and economic reasons against such a step."

Chancellor's Tirade against England.

Germans and the Balkans.

LONDON, November 8. The "New York World" publishes a long statement sanctioned by Dr. Bethmann-Hollweg, which is mainly a tirade against England which he says is bent on wiping Germany from the face of the earth. He is convinced that the rest of the world will not permit Germany to share the fate of Carthage. He declares that Germany must have room for expansion, especially through the Balkans towards Asia.

Unprecedented Scale of Teuton Losses.

LAHORE, November 8. LONDON, November 7th.—The Central News Agency's Zurich correspondent learns from a trustworthy source in Germany that the unprecedented scale of Teuton losses in 1916 is causing the General Staff grave concern. If the Allies general offensive is maintained even the extension of the policy of forcing prisoners to work in munition factories will not provide sufficient men to prevent a Teuton collapse in 1917.

BULGARIA.

Bulgarian General resigned.

LAHORE, November 8. LONDON, November 6th.—The Exchange Telegram Co.'s Paris correspondent says:—The Bulgarian General Petroff, Chief of Inspection Staff in Macedonia, has resigned.—"C. and M. Gazette."

Egypt.

Egypt's Cotton Crop.

CAIRO. Cotton crop condition in Lower Egypt is 88 and in Upper Egypt, 93.

SWEEDEN.

Swedish Vessels Sunk during War.

STOCKHOLM.—Sweden has lost sixty-six vessels and 222 lives during the war apart from the ten lost in the recent German raid on Finnish coast.

POLAND.

Warsaw Governor's Statement.

LAHORE, November 8. LONDON, November 7th.—The Governor of Warsaw in a statement to the press secured the suggestion that the Germans wanted soldiers. He added, nevertheless, in old time, Poland was a soldier country.—"C. and M. Gazette."

The Future of Poland.

Dutch Comment on German Proposals.

LONDON, November 8. AMSTERDAM. The Dutch newspapers' comment on the German proclamation regarding Poland emphasises that the future of Poland will be a vassal of Austria and Germany under a German King.

United States.

Presidential Election Campaign.

Democrat and Republican Claims.

LONDON, November 8. NEW YORK.—The Democrats are confident of victory and claim that the women's vote and the labour vote have swung in their favour. They add the following to the list of doubtful States: California, Michigan, Nebraska, Oregon, Ohio, Wisconsin, Washington, and Wyoming.

The Republicans refuse to concede any of these. On the contrary they claim New York, New Jersey, Michigan, Illinois as undoubted Republican and that they have more than enough to ensure the election of Mr. Hughes.

TELEGRAMS.

A Record Poll.

LONDON, November 8. NEW YORK.—Clear crisp weather prevailed throughout the country on Tuesday. This and several million new women voters in a dozen Western States resulted in a record vote.

American Election.
Republican Victory.

LONDON, November 8. NEW YORK.—The Republican National Committee states that the Republican victory is greater than was hoped and shows that the American people can be trusted to settle the issues of the campaign. The present outlook, the committee indicates, is clear sweep and that both the Houses of Congress will be Republican.

Heavy Competition.

LONDON, November 8 4-20 P. M. NEW YORK.—While the returns from eastern States yesterday evening and the claims of Republicans in the Middle West made election of Mr. Hughes seem certain. Even to pro-wilson, press reports from far west and other states now make the result appear doubtful. Dr. Wilson has now 232 electoral votes and Mr. Hughes 218. Both leaders are still claiming victory. Republicans have not yet overcome the democrats' lead in the House of Representatives or the Senate in both of which narrow democrat majorities are possible.

Accusations Against Wilson.

LONDON, November 8. NEW YORK.—Last shot in presidential campaign was fired by Mr. Roosevelt in a speech at Oyster Bay, in which he accused Dr. Wilson throughspinelessness of driving the country into the war. Mr. Roosevelt said Dr. Wilson used American warships to rescue victims of "U53" in order to help Germany to avoid breaking promises. Betting in election was unprecedented. It is estimated that two million sterling will change hands. Mr. Hughes voted at a laundry in New York and Dr. Wilson at a fire station at Princetown.

Judge Hughes Elected.

LONDON, November 8. A telegram from New York, timed midnight, states that Judge Hughes has been elected President.

The Elections.

A Vindication of National Honor.

LONDON, November 8. A Telegram from Oyster Bay says:—Mr. Roosevelt declared the result of election to be a vindication of national honour. He denied any intention of advising Mr. Hughes regarding his policy.

AUSTRIA.

Austrians Request to Pope Refused.

LONDON, November 8. Reuter correspondent in Rome states that the Vatican has refused the Austrians request to remove the Bishop who is suspected of Italian sympathies.

Austrian War Loan.

AMSTERDAM.—Fifth Austrian war loan will consist of 5½ per cent bonds redeemable in forty years, and 5½ per cent exchequer bills repayable in 5½ years.

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, November 8. The following telegram, dated the 7th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British attacked at several points and made some progress on a front of more than 1000 yards on the high ground in the neighbourhood of Butte De Warlen Court. The Germans attempted to drive the French from the western edge of St. Pierre Vaast Wood, but the attack was shattered. The French subsequently conducted several attacks and made an important advance in St. Pierre Vaast wood, capturing three trenches in the northern horn and the whole line of hostile positions on the south western skirts. The French also pushed forward to wards Le Transloy and conquered the greater part of the village Sailly Sailles. Violent German counter-attacks were repulsed. The French have occupied the villages Dambloup and Vaux in the Verdun region, and 522 prisoners were taken.

The Italians further prosecuted their offensive on the Carso storming Mount Volkoyfak and a point east of San Crado and advanced to within 220 yards of Kostanjavia. The total number of prisoners in four days fighting is 8982.

The enemy after intense fire with heavy artillery assumed offensive with great force on the east bank of the Naratowka north of Halicz and captured a portion of the Russians advanced trenches. The Russians made some advance south of Dorna Vatra and captured a series of heights.

The enemy succeeded in occupying a part of the Rumanian trenches on Mount Diramu, about six miles south of the frontier in Predend Pass region. The Rumanians repulsed several attacks in the Dragoslavele region. Slight engagements have taken place in the Dobrudja.

The Serbians have repulsed three Bulgarian attacks in the Cherna region.

The Russians repulsed a Turkish attack south of Oghnut.

The general situation in the valley Refji, East Africa remains unchanged. A strong enemy force from the direction of Mahenge had entrenched itself of Zefji, but was attacked by General Northey and driven over the river with loss of 200 men.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

BY WIRE.)

BOMBAY.

Judgment in Mr. B. G. Tilak's Case.

District Magistrate's Decision Set Aside.

ORDERED AMOUNT TO BE REFUNDED.

Sureties Cancelled.

BOMBAY, November 9. At the High Court to-day Mr. Justice Batchelor and Mr. Justice Shaw delivered judgment in the revision petition filed by Mr. Bai gangadhar Tilak against the order of the District Magistrate of Poona, binding him over in a sum of Rs. 20,000 with two sureties of Rs. 10,000 each to be of good behaviour for one year. Their Lordships set aside the decision of the District Magistrate and ordered the amount of bond to be refunded and sureties cancelled.

Calcutta.

Nalini Kantha Ghos's Case.

CALCUTTA, November 8. The Special Tribunal to-day to try Nalini Kantha Ghose. The Public Prosecutor in opening said that Nalini was an absconding accused in a political murder case at Chittagong, but the case was withdrawn against him on the 7th March, 1916. After that there was an order of internment against the accused and it was duly served in his homestead on the 13th November 1915. The accused however, was missing till arrested at Allahabad station on the 5th August 1916. He was then dressed in a yellow garb of Sannyasi and gave his name as Satya Charan San. Nalini made a statement to the Magistrate at Allahabad to the effect that he was an absconding accused in the Chittagong political murder case, and he was arrested when, after travelling in Central Provinces, he was going to Cawnpore in quest of service. The evidence was then gone into and the case was fixed for Friday.

Burma.

Burma News.

RANGOON, November 8. The Mohurrum festival passed off quietly here.

Censoring Cinematograph Films.

In response to a letter from the Lieutenant-Governor to be favoured with the views of the Rangoon Municipal Committee regarding censoring of cinematographs films at Rangoon, the committee have agreed to co-operate with the Government by nominating non-official members to the Censoring Committee. To deal with each of six bioscopes here six official and 12 non-official members of the Municipal Committee will be necessary.

Inspection of Burma Railway.

There arrived yesterday from Calcutta Sir Robert Gales Chief Engineer, Railway Board, who left this evening to inspect Pegu-Martaban line in company with the Chief Engineer, Burma Railways and the District Engineer.

UNITED PROVINCES.

Viceroy and Commander-in-Chief

at Agra.

AGRA, November 8. Their Excellencies visited Fatehpur, Sikri, to-day accompanied by Sir James Neston.

Charge against Private Marks.

ALLAHABAD, November 8. Private Marks, who was charged before the Joint Magistrate, Allahabad, with cheating Mrs. Kurke of a number of articles on representation that he was a friend of her husband in Africa and also of cheating the Convent by getting delivery of fancy goods on false representation, has been sentenced to three months' rigorous imprisonment on each charge.

PUNJAB.

Sir Michael O'Dwyer.

Opens the Ewing Hall.

LAHORE, November 8. Sir Michael O'Dwyer presided this afternoon at the opening ceremony of the Ewing Hall, the new hostel of Forman Christian College. There was a distinguished gathering of Europeans and Indians, prominent officials being present. Dr. Ewing, Principal of the College, after whom the new hostel has been named, welcomed His Honour with a short but impressive address, expressing gratitude to the Punjab Government for the grant of Rs. 50,000 towards the hostel. His Honour made a suitable reply congratulating Dr. Ewing and the institution for the excellent hostel they were able to add to the College, and hoped that the ideal for which the building is erected, namely close co-operation and sympathy between teacher and pupils, will be realised. In conclusion His Honour said:—The building will be a worthy memorial of the work Dr. Ewing has done for the cause of education in the Punjab for the last years. His Honour then formally opened the building, after which the assembled gentlemen and ladies inspected the hostel. After a light refreshment the pleasant function terminated.

BRIEF TELEGRAMS.

Reports received from important towns in India and from Rangoon indicate that Mohurrum took place without disturbance.

The Homeward mails which left Bombay on the 11th October were delivered in London on Saturday.

జాబులు

I
ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ

అయ్యా!

ఈసభ విషయములు యింతవరకు కార్యనిర్వాహకు లేమియు శ్రద్ధవహించి పనిచేసినట్లు కనుబడదు. స్థాపితోప సంఘసభ్యులారా! ఇక నిద్రమేల్కొన్నాడు! మీపని వచ్చి నది. మనము వాక్కులను మాట మరువకుడు. నెల్లూరివిద్యార్థులను పురికొల్పిండు! చూడగా విశాఖపట్టణపు అన్నయ్యలకు నెల్లూరి అన్నయ్యలు పెద్దన్నయ్యలువలె కానించుచున్నారు. ద్వివీయవిద్యార్థి సమావేశము తప్పక జరపండి. ఆంధ్రులలోను, విశ్వవిద్యాలయములలోను నగ్రస్థానము నాక్రమించిన కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారిని అగ్రాసనాధిపతిగా నాహ్వానింపుడు. కళాశాలలకు ఆహ్వానపత్రాలను జనవరి అంతము లోపుగా బంపుడు. ఆంధ్రమహాజన సభవారితో మన సభకు సాహాయ్యముచేయుడని మనవిచేయుడు. "ఆంధ్ర విద్యార్థి" పత్రిక ఎట్లు నడుపవలయునో మీ యభిప్రాయముల చెలియజేయుడు. అన్నిప్రయత్నములు శీఘ్రముగా నెరవేర్చుడు. ధనమును వృధా వ్యయపరుపకుడు. ఆంధ్రమాత మీకు జయము గలుగజేయును. తేకుమల్ల నెంకాజీ

II
హోమురాలు లీగు

అయ్యా!

ఈనెల 6వ తేదీని తమ ప్రతికారత్నమునందు ముద్రింపబడిన దేశసేవకుల పాదపూజిగారి యుత్తరమును జూచినాను. వారి క నేకవందనము లర్పించుచున్నాను.

'హోమురాలు ప్రశ్నోత్తరమాల' యను పేరుతో నొక గ్రంథమును వ్రాయుచున్నాను. అది ముద్రితమగుట కొకమాసము పయిగా కాలవ్యవధి అగును.

ఇంతలోగా కావలసినవారికి సలహానిచ్చుటకు సిద్ధముగ నున్నాను. ఏ గ్రామమున కయిన నన్ను రమ్మనుపని కోరునెడల సాధ్యమయినంతవరకు వెళ్లగలను.

దేశసేవకుల పాదపూజిగారు సర్వవిధముల బ్రయత్నించి వారిగ్రామములో నొకసమితిని స్థాపించు బ్రాధ్నించుచున్నాను. వారిగ్రామ మిక్కడికి సమీపమయిన నేనచ్చటికి బోవుటకు సిద్ధముగా నున్నాను. ఈసంగతి వారివలన వినగోరుచున్నాను. ఆంధ్రదేశములో స్వరాజ్యసమితి స్థాపనలను గురించి ఆంధ్రనాయకులకును దేశాభిమానులకును దేశసేవాధరందరులకును తిరిగి తిరిగి జ్ఞాపకము జేయుచున్నాను.

వింజమూరి భావనాచార్యులు.

III
గుంటూరు హోమురాలు లీగు.

అయ్యా!

ఈశాఖ పెద్దెంబరునెల 14వ తేదీన అర్జును మెంబర్లతో స్థాపించబడ్డది. ఇప్పుడిందు 108 మంది మెంబర్లున్నారు. ఇంక నెక్కువయ్యేటందుకు సందియములేదు.

సభ స్థాపించినది లగాయతు 10 సార్లు సభలు జరిగినవి. అందు రెండుసభలలో తాత్కాలిక నెక్రెటరీ వాడి యాగారుండి యుపస్థానమును ప్రసంగమును గావించినారు.

ఈమధ్య నరసారావు పేటలో నొకశాఖ స్థాపించబడి అంగీకారమునిమిత్త మెదురుచూచుచున్నది.

గుంటూరుశాఖకు వింజమూరి భావనాచార్యులుగారు అధ్యక్షుడుగను దేశాభిమాని ప్రతికాధిపతి దేవగుప్తం శేనాచలపతిరావు కార్యదర్శిగను మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు కోశాధిపతిగ నున్నారు.

గుంటూరులో క్రొత్తమెంబర్లను జేర్చుటకు కార్యదర్శిగారు మిగుల శ్రద్ధతో బనిచేయుచున్నారు.

కోశాధిపతిగారును సరికొందరు సభికులును వరదల బాధ నివారణార్థమై తిరుగండూరుము తీసికొని గ్రామములవెంట దిరుగుచు దేశసేవ జేయుచున్నారు. గుంటూరు జిల్లాసంఘమువారు ప్రప్రథమమున 300 రూపాయల నిచ్చి వైన చెప్పినవారిని బంపించినారు. మరియు చందాలు వసూలు చేయుచున్నారు.

అధ్యక్షుడు భావనాచార్యులుగారు ప్రతికావ్యాసముల మూలమునను ప్రసంగములమూలమునను హోమురాలువారి యుద్దేశ్యములను బ్రజలకు గరపుచున్నారు.

ఉపశాఖలు పెక్కులు పల్లెటూళ్లలో స్థాపింపఁపడు త్నములు జరుగుచున్నవి.

స్వరాజ్యసమితి సభ్యుడు.

IV

నర్సారావుపేట విద్య.

అయ్యా!

నర్సారావుపేట సుమారు 10,000 మంది జనసంఖ్యను కలిగియున్నది. ఇంత జనసంఖ్య గలిగియున్నప్పటికి వీరిలో నూటికి ముప్పదిమందిమాత్రమే చదువగల్గినవార లుండునని నేను తలచెదను. ఇంత హీనస్థితికి రా కారణమేమనగా ఉచితముగా విద్యగరపు పాఠశాలలు లేవు. ద్రవ్యము కలవారు చదువునకు డబ్బు ఖర్చుపెట్టుదురు. బీదలగతి ఏమి కావలయును. బీదలకోరకు డబ్బు ఖర్చుపెట్టువారు ఈతాలూకాలోనే లేరనుకొనియెదను. ఆంధ్రలోకమంతయు, బీదలకోరకు ఉచిత పాఠశాలలను, గ్రంథభాండాగారములను, స్వరాజ్యసమితి శాఖలను స్థాపించి ఆంధ్రమాతకు సేవజేయుచుండ మా నర్సారావుపేటవారు వాటిలో నొకటైన నింతవర కేర్పరుపకుండుట కడు విచారకరము. ఇవి యేర్పడినను ఏర్పడకపోయినను నియోగి, వైదికక్షేత్రములము పూర్తిగా ఏర్పడినవి. నాబోటివారు గ్రంథభాండాగారము స్థాపించవలయునని యుద్దేశపడి చందాదారులకోరకు తిరిగిన కక్షల పోటీలు బయలుదేరును. మాయూరి వర్తకులైనను నుదారబుద్ధి కలవారని చెప్పటకు వీలులేదు. సంవత్సరమునకు నాలుగుపర్యాయములు జరుగు శతావధానములకు మాత్రము తప్పక యవ్వగలరు. మా న్యాయవాదులు ఏశాఖవారు వారి యొక్క పార్టీలయొద్దకు వెళ్లి బిచ్చ మెత్తుదురు. అప్పుడు వారు ఇవ్వకతప్పదు. కుగ్రామములు పైతము భాండాగారములను స్థాపించుచుండుట ప్రారంభించినప్పటికిని, మావారలకు వాటి యుపయోగములు తెలియనందువల్ల కాబోలు ఇంతవరకు స్థాపించలేదు. ఆంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగార సంఘపు సంచారకార్యదర్శిగారు ఇక్కడికివచ్చి, వాటియుపయోగములను ఈవారివారలకు బోధించి స్థాపనప్రయత్నము నలుపగోరెదను.

పురవాసి.

V

రామచంద్రపురం తాలూకా

చెల్లూరు గ్రామములోని దేవస్థానములు.

అయ్యా!

కృష్ణజిల్లాలో ఇందువల్లి పెడముత్తేవి దేవాలయములకు దావాలు జరుగుటయు అర్చకులకు నెలజీతము లేర్పకుటయు తగిన పెద్దమనుష్యులు ట్రస్టీలుగా ఏర్పడుటయు దేవాలయముయొక్క యావత్తు కార్యములు వారిచే జరిగించుటయు మొదలయిన సంగతులను గురించి శ్రీ వల్లూరు నూర్యనారాయణరావుగారు వ్రాయు లేఖలను ప్రతికాముఖమున అనేక సార్లు చూచియే యుండును. మేము వ్రాయునది యేమనగా చెల్లూరు గ్రామమునందు శ్రీ ఆగ వైశ్వస్వామివారి ఆలయమును శ్రీ గోపాలస్వామివారి ఆలయమును చిరకాలము క్రిందట స్థాపింపబడి ఉత్సవాదులు జరుపుటకోరకు చెల్లూరు గ్రామం తా|| శివాలయమునకు య 26-96 ట్లు భూమియు విష్ణ్వాలయమునకు య 35-20 ట్లు భూమియు వెరసి య 62-16 ట్లు యినాంపల్లం పుట్టబడి ఈ దేవాలయములు సదరు ఇనాములు అందుల అయివీజును పబ్లికుసాత్తు అయివుండియు ఈ తేదీవరకు ఆ దేవాలయములు అర్చకుల స్వతంత్రముక్రింద ఆనుభవింపబడుచున్నవి. ఈ ఆలయముల అర్చకులు అగు వల్లూరి సుబ్బారాయుడుగారును, పెద్దింటి నృసింహాచార్యులుగారు వరైరాలను వారి సంబంధములను సదరు భూములను శాశ్వతపుజరాయితి హక్కుగ గ్రామములోని పెద్దరయితుల యధీనము చేసి యున్నారు. నేను ఈమధ్యను చెల్లూరు గ్రామము వచ్చినపుడు శ్రీ ఆగ వైశ్వస్వామివారి కళ్యాణ మహోత్సవము నిమిత్తము వల్లూరి సుబ్బారాయుడుగారు కొంతమంది గృహస్థుల వద్ద పాపలా బేడచొప్పున యాచిస్తాయుండగా నేనుచూచి శ్రీ ఆగ వైశ్వస్వర స్వామివారికి సాలు 1 కి పన్నులు వరైరాఖర్చులు పోను నికరాదాయము రు 1600 లు వచ్చే భూములున్నవిగదా ఈ యాచన యెందు నిమిత్తము అని అడుగగా ఇనాములు దేవస్థానముల నిమిత్తము పుట్టి యుండలేదు. అనియు వెరసనెల యినాముల వైరు రిజిస్టరులో తత్కాల మేనేజర్ల పేర పట్టాలుపుట్టినవి. అనియు తత్కాల మేనేజర్లము మేము అగుటవల్ల సదరు శిస్తు యావత్తు మా గృహములుం బపు ఖర్చుల నిమిత్తము ఉపయోగ పరచు కొనుటకును మీ వద్ద మీవద్ద యాచించిన సామ్య స్వామివారి నిత్యపూజవీధ నెవేర్వ కళ్యాణ మహోత్సవముల నిమిత్తము అనియు ప్రత్యు

ఆంధ్రదేశవార్తలు

(౧)

రత్న కవి మందిరము, విరాళములు:—భద్రాచలము కా పురస్థులును, కలపవర్తకులును నగు మ-రా-రా-శ్రీ, కోట్ల సన్యాసయ్యగారు ఈ మందిర నిర్మాణమునకు (31-5-1914 న ఒకసభ కగ్రాసనాధిపతిగా నుండి) 50 రూపాయల కిమ్మడు గల కలపగాని లేక కొట్టుముగాని యిచ్చెదనని వాదానము చేసి నారని తెలియజేయుట కంతయు సంతసించుచున్నారము. అని ఉపాధ్యక్షుడు తాల్లూరి జగన్నాధరావు జీ. గారు వ్రాయుచున్నారు.

గ్రంథాగారముల కుచితము:—మ. రా. శ్రీ ఘంటసాల వేంకటరమణ కవి ప్రణీతంబై మృదుమధుర శయ్యయు నాద్యక్షర నియమంబును గలిగి భక్తిరస ప్రపూరితంబగు 'శ్రీమరారి శతకము'ను నాంధ్రదేశమందలి పుస్తకభాండాగారములకెల్ల నుచితముగ బంపబడును. పోష్టుఖర్చులకుగాను అణాబిళ్లను మాత్రము వలయువారు పంపుకొనవలెను. అని ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు ఇంటకు మీడియట్ సీనియరు నోబిల్. కాలేజి బందరునుండి వ్రాయుచున్నారు.

రాజమండ్రి - స్వరాజ్యసమితి:—ఇచ్చట స్వరాజ్య సమితిస్థాపించు చున్నారమని ఒక నెలక్రిందట ప్రతికాములమున చూడగలిగితిని. కాని అవిషయము యిక్కడ యంతవర కేమియు జరుగలేదు. గొప్పపదవుల నధిష్ఠించిన ఆంధ్రద్రోణులగు న్యావలి సుబ్బారావుపంతులుగారు మొదలగు రాజ్యాంగవేత్త లుండియు నీ పురమందే స్వరాజ్యసమితి స్థాపింపక బోవుట సిగ్గు సిగ్గు. ఓ రాజమహేంద్రవర పురవాసులారా! ఇప్పుడయిన నిద్రమేల్కొనుడు. స్వరాజ్యసమితిని శీఘ్రముగ స్థాపించి, దేశము నుద్ధరింపుడు:—అనియొకరు వ్రాయుచున్నారు.

భీమవరం తాలూకా గ్రంథాలయ ప్రథమవార్షిక సభ, అతీడు:—11-11-16 తేదీ శనివారం మా సమాజ గ్రంథాలయ వార్షికసభయున్న ఆ మరుచటి దినము 12-11-16 తేదీ ఆదివారం మా సమాజ గ్రంథాలయము తరపున సదరు గ్రంథాలయ వార్షికసభయును దేశసేవా తత్పరులైన ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాపాధ్యాయులగు మ-రా-రా-శ్రీ, చిల్లరిశ్రీనివాసరావుపంతులు బి. ఏ. గారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపుటకు నిశ్చయించినారము, గాన భీమవరం తాలూకా గ్రామములలోని గ్రంథాలయాధిపతులు వారిగ్రంథాలయములనుండి ప్రతినిధులను పంపి సదరు రెండు సభలను జయప్రదముగా జరిగించగలందులకు కోరుచున్నారము.—అని కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నారు.

మజ్జి జోగకవి నిర్వాణము

(ఒక బాలకవి.)

చ॥ నిరతము రామనామ మెదనేర్చు దలంచుచునుండి బ్రాహ్మజా! దరతను జ్యోతిషాగమ విధానము నేర్చితెలుంగు మర్మముల్! గరమును రక్షింపుటకు గర్వకద్దము తీరు జెప్పనా! సరసుడు మజ్జిజోగకవి స్వర్గముగాంచెవచింప నేర్చుమే;

క॥ నలవత్సరమున విద్యా! బలుండెల కార్తీకశుద్ధ పంచమితిథినా, డలజయ వాసరమునదివి! కలరుల రథ మెక్కిపోయె ననగానేనెన్..

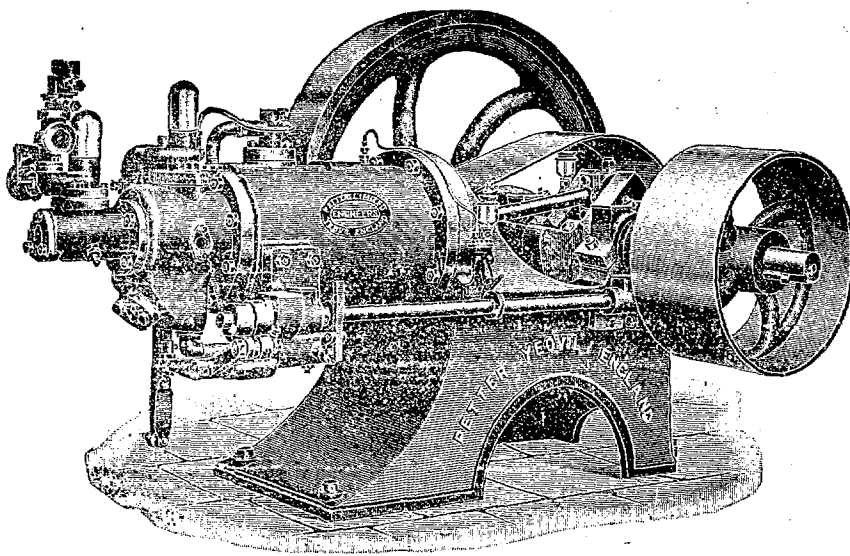
త్తర మిచ్చినారు. ఎంత వింతగా నున్నదో చూడుడు. సదరు శివశేషుల యాలయములు రెంటికిన్ని రు 62-16 ట్లు భూమి యున్నది. సదరు భూమిసగటున సంవత్సరము 1 కి ఖర్చులు యావత్తు పోను ఎకరము 1 కి నికరాదాయము రు 60 లు చొ॥ అయిన మొత్తము రమారము రు 4000 లు రాబడి అయి వున్నది. ఈ సామ్య యావత్తుకు నష్టము కలుగుటయే గాక యీ దేవాలయముల యినాములును స్వల్ప ఆదాయములకు శాశ్వతపు కవుత్సవ ఇచ్చి యున్నారు. చెల్లూరు పురవాసులు ఇందును గురించి తగిన చర్య పుచ్చుకొని ఆకవుత్సవ వద్ద పంపించి, ట్రస్టీలను ఏర్పరచి వేలంపాట మూలముగా తగినంత సామ్యరాబట్టి దేవ స్థానములు తగినంత వృద్ధిలోనికి తీసికు వచ్చెదరని మేము నమ్మియున్నాము.

పురవాసి.

వెట్టర్ వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

327

సులభమగు యంత్రములు - చక్కని పనితీరు - స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంకగుమ ముచ్చటైన నడకయు ఈయంత్రములకు గొప్పపూజ్యత దెచ్చినవి. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితమయిన (Curd చమురుతో) నైనను, ఘంచి చమునైనను, నిజవయస్సు నూనెతోనైనను, చక్కగా నడుప వచ్చును.

వెట్టర్ ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

- 1. తనంతటనే తేంపులేనిదే రగుల్కలుపగల గొట్టము కలదు. ప్రారంభించబడిన వై తేంపు అనవసరములేదు.
2. తగులబడిపోయేదనుండు రగుల్కలుపగలగొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ట కొన్ని వత్సరములకు చెడిపోవును.

- 3. ప్రేలుడు ఒత్తిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కట్టెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ నడుపుటకు కావలసినంతకంటె నెక్కువ చమురు వృధాగా కాలదు. 5. తగ్గిలో నడపింపవచ్చును. 6. పరిమాణపుదానినైన 5 నిమిషములలో నడవవచ్చును. 7. ఒకచములయిన పనిచేయు భాగములను కొన్ని కిని ఎక్కువగా జరిపవచ్చి, స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిజేయును. 8. పిటరు ఇంజనులు విరాచము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 9. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్దిగా బట్టచేత నిర్మాణమవుతున్నవి. 10. ముఖ్యముగ పనిచేయుభాగమునకు లేక చక్రమునకు అపాయము సంభవించివచ్చును నూనె సప్తయి తనంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిజమను. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేకపరిమాణములలో స్థానలో నున్నవి. వెలలకుగాని, ఇతర విషయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెన్టు అండు కంపెని, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

కలియుగ కల్పవృక్షము. 133
కృతయుగమందు కల్పవృక్షము మనుష్యులకొరకలను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈ కలియుగమందు మానవజాతి యొక్క ఈ ధిభావలనుతీర్చి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యము లనిచ్చుచున్న వైద్యవిద్యకు ప్రకముకొరకవారికి
డి చిత్రముగా ముద్రబడును
రాజైద్య నారాయణ శేఖరజీ, ఆయుర్వేదము డౌవధాలయము, 20 చివాబజురగోడ్, మద్రాసు.

180 ఫుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాశ్యేతనుఖమున పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి రోగసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వైద్యని ఇప్పించుచు, ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించుకొనెదము. వెంటనే వ్రాయును
219 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రకవిగ్రహ డౌవధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు
స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనుదారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునకే ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎన్ నారాయణ అండు కంపెని. (53) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

గ్యాలీన్ మోటారు సారశాల.
మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని పాగుచేయు గలుగుటకును తరిగియును నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదోభాగములు యేదోపనులుచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంశముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.
తిరిగి క్లాసులు దినంబరు నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరవలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30వ తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనలయును. పొగుగురి విద్యార్థులు కోరినచో నినసించుటకు తావొసరింబడును. ఈ క్రింద నుదిహరింపు వారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co., 149, Broadway Madras.

కల్యాణి - ప్రతిరుండు
ఇది షేక్స్పియర్ ర్షు ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున శ్రీలక్ష్మణుడు బాలరకుడు నెలియనట్టురచింపబడినది. ఇతర భావకవుల రచనా చతుత్కాములు, మన శైవగువారికి తెలువలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథానంబిధానమును పాత్ర చతుత్కారమును రచయిత అర్చుచున్నాడు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతిరుండు ఆ 2.
దైత్య కవచము
మనుజునకు గల పాపము గుణములలో దైత్యము ప్రధానము. దైత్యునకుగా ఆడవలయుండు మనస్సు చలించుటకు మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అత్ర శత్రుములచే భేదించదగినవి. ఈదైత్య మనెడి కవచమో యత్ర శత్రుములకు అభేద్యము. ఈదైత్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అశ్వత్థామి" గాంగేయాత్ అశ్వత్థామ మానామకః" అనెడి జీతేంద్రముడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము నతి సులభతీరిని తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు

STAMP
P.N. SIMHAM & CO. MADRAS RUBBER STAMP MERS.
రబ్బరు స్టాంపులు
ఇత్తలిలక్మ సెలులు 1
కన్యూరి తులం 30
గోరొక జునం 6
పచ్చకమాసం 2
కుంకుమపువ్వు 1.4
హాయింగున 12 1
మగందకక పాతి రత్తి 1
పేయక సేవం అండు క్రిస్టి ఆదియస్సనాయునివిధి మద్రాసు

అత్యద్భుత ఆయుర్వేద 582
మూలరోగాంతక గిన్నె
ఈ గిన్నె యందు మంచి మజ్జిగ జేసి రెండు నిమిషములు వుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాతఃకాలం నందు పుచ్చుకొనిన సను ప్రవిగ మూలరోగములు నివారణ యగును. ఇది గాక అజీర్ణము, శీతలేధి మలబద్ధము ఇత్యాది, రోగముల తప్పక పోగొట్టును. ఇందుకు పథ్యములేదు. ఇందు రస్నాది ధాతుకర్మము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలకలచే తయారుచేయబడినది.
వెల రూ. 5-0-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.
యోగ్యతాపత్రములు
1. సేయి బాలకృష్ణ టాకర్ (బాంకర్) పికానిన్ 7 సం॥ మూలము, 2. మెనర్సు హనుమాన్ దాసు మేతా గారు, వత్సలాపీఠి, ముల్కపాబజురు, కలకత్తా, 10 సం॥ మూలము, 3. పనిలాల్ జీ శ్రీమాలి గారు, సాకారుపేట, మదరాసు, 11 సం॥ మూలము, 4. మిస్టరు కె పి కృష్ణ మిసన్ గారు, వారిస్టరు, సాలపురము, 5. గోకులదాసు గారు (గుజరాత్) హైదరాబాదు (డక్కను) 10 సం॥ మూలము, 6. మె॥ ఆరుముగ శెట్టి గారు, 55, తిరుపత్తియూరు, వెద్దశాల, మదరాసు. 4 సం॥ మూలము. గుణమిచ్చెనని వ్రాసి యున్నారు. ఇవిగాక అనేకులను యీ రోగమునుండి విముక్తి చేసినారము.
మెదలెట్టు
ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎన్. శర్మగారు, యె. యం. యె. సి.
బాలకృష్ణ డౌవధాలయం, 177, చివాబజురు, మదరాసు.

టోబానా 593
అందము. విధి.
సృష్టియందలి ప్రతి జీవుడును, వికారమును నిరసించుచు అందమునకై ప్రయత్నించుచుండును. సృష్టి విధానము బట్టి, యొక మనోహరస్వరూపమున తన దృష్టియందెరుగొని, దానిని పొందుటకు మానవులు ప్రయత్నించుచుండురు. అందలి వికారము అసన్యాకరము అందము ఆనంద వాయకము. ఇందు ననుసరించియే, వైదత్తనగు అందము శ్రీశివకుండునట్లు, శ్రీపురుషులెల్లరు ప్రయత్నించుచుండురు.
ఈప్రయత్నము సమృద్ధమగు శోజములను కాపాడుటకన్న మతీయొకటి కాదు. పూర్ణమైన శిరోజ పుంజము శ్రీలక్ష్మి కిరీటము వంటిది. పురుషులకును అట్లేయన వచ్చును. శ్రీశివ రాలి పోతోచ్చిన వెంట్రుకలను తిరిగి సమృద్ధములై ప్రకాశించునట్లు జేయు శక్యమగునా? ఇందు ప్రత్యక్షము, మొట్టి మొట్టి దాక, లేదనియే. కాని ఇప్పుడది సాధ్యమగు యేగాక, నిశ్చయమనినాడ చెప్పవచ్చును.
నవీనపు ప్రకృతిశాస్త్ర పరిశోధన యీ యసాధ్యమును జయించి, తమ శిరోజములు శ్రీశివమధ్యన విచారమును జేరిన శ్రీపురుషుల నెందరినో, టోబానా కేశాహరమును వాడి నందున నట్టి లోపము నివారించునని హెచ్చరించుచున్నది.
టోబానా మృదువైన వెండ్రుకపాదులం దుండు క్రిములను చంపి యాపాయ కారణమును తొలగించును. టోబానా బలహీనములైయున్న వెండ్రుకల పాదులకు ఆహారము నిచ్చును. అందువలన వాని కారోగ్యము హెచ్చి అభివృద్ధి జెందును.
టోబానాలో క్రొవ్వుకలియదు. మతే విధమగు పకు సంబంధపు పదార్థముగాని చేరదు. అది రెండు విధములుగ యుంచబడును. ఒకటి పురుషులకు, మతీయొకటి శ్రీలక్ష్మి. మొదటిది అంటుకొని యుండునట్లుగ గూడ యేర్పాటు చేయబడినది. మీరడిగిన పావులో ఒక నేళ ఖర్చు అయి పోయి లేకుండినచో ఈదిగున అద్రెసువారినుండి తెప్పించి మికిల్తురు.
జె. మట్టె అండ్ కో, లిమిటెడ్. (పోస్టు బాక్సు. 226) 19. నెంకంకు లైక్ బీవ్. మద్రాసు. ఇండియా కంత్తు సోల్ ఏజెంటు.